

gemeente harderwijk

Programma 6 Sociaal domein

Algemeen Programma 6

De inzet van het beleid sociaal domein is gericht op meedoen mogelijk maken voor iederéén. Meedoen betekent voor inwoners dat ze verbinding hebben met elkaar, van betekenis zijn voor elkaar en 'samen' de samenleving zijn.

We werken vanuit vier maatschappelijke opgaven, die in relatie staan met de levensfasen van een mens:

- Bevorderen van kansrijk opgroeien. We streven ernaar om jongeren optimale kansen te bieden, zodat ze hun volledige potentieel kunnen benutten. Samen met hen werken we aan een toekomst waarin ze zich kunnen ontwikkelen en succesvol kunnen zijn.
- Stimuleren van samenredzaamheid. Dit betekent dat we als gemeenschap naar elkaar omkijken en elkaar ondersteunen. We geloven in de kracht van samenwerking en willen een omgeving creëren waarin iedereen zich gewaardeerd en betrokken voelt.
- Bestaanszekerheid en perspectief op (on)betaald werk. Dit is essentieel voor het welzijn van onze inwoners. We willen ervoor zorgen dat iedereen de mogelijkheid heeft om zijn of haar talenten te benutten en een zinvolle bijdrage te leveren aan de samenleving.
- Zelfstandig thuis kunnen / blijven wonen. We willen een omgeving creëren waarin iedereen de ondersteuning en zorg kan krijgen om een gezond en onafhankelijk leven te leiden. We richten ons op het versterken van de mogelijkheden en vaardigheden van mensen, zodat ze zelfredzaam kunnen zijn en volwaardig meedoen in de samenleving ('positieve gezondheid').

Daarnaast streven we naar gelijke kansen en een inclusieve samenleving. We willen dat iedereen volledig kan meedoen en zonder belemmeringen de eigen stem kan laten horen. We zetten ons extra in om barrières weg te nemen en een omgeving te creëren waarin iedereen zich welkom en veilig voelt. We werken hierbij mensgericht. Bij mensgericht werken in het sociaal domein is het belangrijk om te luisteren naar de behoeften en wensen van individuen, hen actief te betrekken bij besluitvorming en te streven naar gelijkwaardige partnerschappen. Door te focussen op het versterken van welbevinden van individuen en gemeenschappen, kan mensgericht werken bijdragen aan het bevorderen van inclusie, sociale rechtvaardigheid en duurzame verandering in het sociaal domein.

De uitvoering van het sociaal domein is financieel risicovol. Daarom hebben we de komende jaren expliciet aandacht voor het kunnen bieden van ondersteuning waar nodig. De gemeente neemt de verantwoordelijkheid voor het verdelen van schaarse in middelen en mensen. En samen met ons netwerk zetten we in op normaliseren van hulpvragen, preventie en voorkomen van stapeling.

Inhoud

Programma 6 Sociaal domein omvat het geheel van beleid en uitvoering gericht op een inclusieve samenleving, waarin inwoners kansrijk kunnen opgroeien, in staat zijn samenredzaam te functioneren, beschikken over bestaanszekerheid en perspectief op werk en passende ondersteuning ontvangen om zo lang mogelijk zelfstandig thuis te wonen.

Ontwikkelingen

De gemeente hanteert een indexatie van 2,7 %. De loonstijgingen van de afgelopen jaren waar gesubsidieerde instellingen mee te kampen hebben liggen rond de 8-10%. De relatieve teruggang in subsidie zal blijven leiden tot een vermindering in het programma van deze instellingen.

Arbeidsmarkt

De arbeidsmarktkrapte heeft grote invloed op het sociaal domein. Stijgende cao-lonen zorgen voor hogere tarieven bij aanbieders, wat direct doorwerkt in de gemeentelijke uitgaven. De verwachting is dat deze krapte structureel blijft, mede door demografische ontwikkelingen en de toenemende zorgvraag. De krapte raakt zowel publieke als private partijen. Dit vraagt om blijvende aandacht in de sturing op middelen, het maken van keuzes en het zoeken naar innovatieve oplossingen om de continuïteit en toegankelijkheid van ondersteuning te waarborgen.

Verscherpte tweedeling

Ongelijkheid in de samenleving gaat niet alleen over economische verschillen (opleiding, inkomen, vermogen), maar ook over bijvoorbeeld sociale netwerken, cultureel kapitaal en gezondheid. Zeker bij verschillen die stapelen: denk aan inwoners met minder economische armslag, minder sociale hulpbronnen en minder vaardigheden om zich te bewegen in de complexe verzorgingsstaat. De verschillen zijn niet nieuw, maar wel dat de leefwereld van mensen met en zónder hulpbronnen steeds meer uit een lijken te gaan. De ernst van de armoede voor mensen die onder de armoedegrens leven, neemt toe. Inwoners ervaren sinds enkele jaren meer conflicten en tegenstellingen tussen groepen in de samenleving. Deze scheiding tussen leefwerelden kan uiteindelijk de sociale samenhang schaden, maar ook het vertrouwen in de overheid. Het is belangrijk dat mensen met verschillende achtergronden elkaar tegen blijven komen. (SCP 2025)

Wonen en zorg

- Inwoners in kwetsbare situatie. Al enige jaren wordt gesignaleerd hoe het tekort aan geschikte woningen een sta in de weg vormt voor het oplossen van sociale problematiek. De uitstroom uit Beschermd Wonen stagneert (onnodig beroep op zorg) en economisch daklozen kunnen hun situatie niet verbeteren zolang zij niet over geschikte woonruimte beschikken.
- Ouderen. Over twintig jaar zijn er naar schatting bijna twee keer zoveel 75+ ers als nu. Daarnaast stijgt de gemiddelde leeftijd van ouderen en blijven zij steeds langer, al dan niet alleenstaand, zelfstandig wonen. Dit betekent aanpassing en uitbreiding van de bestaande woningvoorraad aangevuld met een aangepaste infrastructuur voor passende zorg, afgestemd op de vraag van de toekomst.
- Jongeren. Het gebrek aan passende, betaalbare woonruimte op de huidige, oververhitte woningmarkt belemmert met name jongeren in hun verzelfstandiging. Hierdoor doen zich in kwetsbare huishoudens tevens veel problemen voor die alleen echt opgelost kunnen worden door voldoende geschikte woonruimte.

AZC

Op gebied van asiel zien we een continue druk op gemeenten. De oorlog in Oekraïne is nog niet ten einde, waardoor de opvang van Oekraïense vluchtelingen langer noodzakelijk zal zijn. Met de val van het kabinet is de komst van de spreidingswet onzeker, maar ook de opvangproblemen voor reguliere asielzoekers zullen de komende jaren druk leggen op gemeenten. Medio 2026 sluit het huidige asielzoekerscentrum aan de Graaf Ottolaan zijn deuren. Er is een besluit genomen voor een andere locatie voor de opvang van asielzoekers. Na uitgebreid onderzoek is de locatie Sypel II gekozen als meest geschikte plek hiervoor. En dan specifiek de hoogbouw van het Morgen College. De verwachting is dat het centrum op zijn vroegst begin 2028 zijn deuren opent.

Verbonden partijen

- Meerinzicht (MIZ)
- Inclusief Groep

Beleidskaders

- Beleidsregels wet Inburgering (2021)
- Bestuursovereenkomst inzake de vestiging van een opvangcentrum voor asielzoekers (2021-2026).
- Deelverordening Eenmalige activiteitensubsidies welzijn, cultuur, sport en zorg (2014)
- Inkoopstrategie jeugdhulp (2022) Noord Veluwe
- Integrale verordening sociaal domein gemeenten Ermelo, Harderwijk en Zeewolde (2025)
- Nota Dierenwelzijn
- Nota "Snel en volwaardig meedoen; kader (2022-2026) nieuwe wet Inburgering, EHZ
- Nota Sociaal Domein 2024-2029 "Samen doen wat nodig is "
- Nota sturing en bekostiging Jeugdhulp 2018 e.v.)
- Nota Inburgering. Van nieuwkomer tot Harderwijker (2018-2022)
- Regenboogbeleid 2024-2027
- Regioplan Basisvaardigheden 2024-2027

- Regiovisie Samen tegen huiselijk geweld, Aanpak geweld in afhankelijkheidsrelaties (2024-2028)
- Regiovisie Jeugdhulp Noord Veluwe (2021)
- Samen thuis op de Noord-Veluwe Regio- en beleidsplan - Beschermd wonen en maatschappelijke opvang - Noord-Veluwe (2020-2023)
- Subsidieregeling Beschermd Wonen gemeente Harderwijk (2020)
- Uitvoeringsprogramma aanpak Basisvaardigheden 2025-2028
- Uitvoeringsagenda Regenboogbeleid 2024-2027
- Uitvoeringsagenda Samen tegen huiselijk geweld (regionaal) 2024-2028
- Uitvoeringsagenda Samen tegen huiselijk geweld (lokaal) 2024-2028
- Uitvoeringsagenda Sociaal Domein 2024-2026, behorend bij de Nota sociaal domein.
- Uitvoeringsprogramma 2022-2024 EHZ kader Snel en volwaardig meedoen wet Inburgering
- Uitvoeringsagenda Burgerschap (2023)
- Verordening Inrichting Anti-discriminatievoorziening Gemeente Harderwijk (2011)
- Verordening Sociale Adviesraad Harderwijk (2017)
- Visie op bewindvoering: Samenwerking in de schulddienstketen (2019)

Taakvelden Programma 6

6.1 Voorveld, Samenkracht en burgerparticipatie

Portefeuillehouder(s): M. Companjen, M.Reckman & M. Pijnenburg

Domein: Mens & Maatschappij

Onder dit taakveld vallen de BBV taakvelden:

- 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie
- 6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen

Strategische doelen nota Sociaal Domein

1. Samenredzaamheid in buurten en wijken is versterkt
2. Ondersteuning is gericht op het zo snel, eenvoudig en duurzaam mogelijk oplossen van vragen
3. Gelijke kansen in een inclusieve samenleving bevorderen

Wat willen we bereiken?

[Gelijke kansen in een inclusieve samenleving bevorderen](#)

We werken aan een samenleving waarin alle inwoners gelijke kansen krijgen en actief meedoen, meedenken en meebeslissen. We halen belemmeringen weg en doen extra moeite voor elkaar. We zetten in op het versterken van de eigen kracht en gemeenschap. Dit doen we door inwoners aan te moedigen om actief deel te nemen aan hun gemeenschap. Ze vinden steeds vaker zelf of samen oplossingen voor hun problemen. Dit maakt onze wijken zorgzamer en veerkrachtiger. Inwoners voelen zich gehoord en gewaardeerd. We creëren een plek waar iedereen zichzelf mag zijn en er toe doet.

Wat gaan we ervoor doen?

[Uitvoeren Verbeteragenda Inclusie](#)

Verbeteragenda Inclusie: hoe voorkomen we dat inwoners tussen wal en schip vallen, hoe verhouden inwoners zich tot elkaar, hoe organiseren we de participatie inclusief en hoe geven we vorm aan onze voorbeeldfunctie.

Regulier

[Uitvoeren plan van aanpak 'Inclusieve Organisatie'](#)

Er wordt uitvoering gegeven aan het plan van aanpak 'Inclusieve Organisatie', als vervolg op het project onderzoek 'Inclusieve Organisatie' 2023. Hierbij wordt aangesloten bij dat wat er al is en geïnnoveerd waar nodig. Onder andere hiermee geeft de gemeente vorm aan haar voorbeeldfunctie.

Regulier

[Onderzoeken van mogelijke verbeteringen beleid](#)

We onderzoeken vanuit het sociaal domein hoe we ervaringskennis en deskundigheid in kunnen zetten voor het verbeteren en ontwikkelen van ons beleid (onderdeel Verbeteragenda Inclusie).

Specifiek

[Uitvoeren opgave 'Op weg naar Samenredzaamheid'](#)

Uitvoering geven aan de uitvoeringsagenda Sociaal Domein 'Harderwijk zijn wij Samen' voor de opgave 'Op weg naar Samenredzaamheid' en 'Zelfstandig Thuis' met o.a.:

- Het ontwikkelen van collectieve dagbesteding, te beginnen met een pilot bij De Aanleg.
- Doorontwikkelen van Trefpunt Positieve gezondheid.
- Eenzaamheid verminderen
- Anders samenwerken en netwerk aanpakken stimuleren
- Samenredzame gemeenschappen (verstevigen van opbouwwerk/community building).

Regulier

[Uitvoeren van de programma's Harderwijk zijn wij samen](#)

Het voorveld, samenredzaamheid, burgerschap en welzijnsbeleid wordt uitgevoerd vanuit het programma 'Harderwijk zijn wij samen'.

- Welzijnswerk in de wijk en buurten
- Ontmoetingen en participatie voor inwoners mogelijk maken
- Mantelzorgservicepunt en ouderenadvies
- Vrijwilligerswerk en servicepunt
- Respijtzorgvoorzieningen faciliteren
- Onafhankelijke cliëntondersteuning
- Dementievriendelijke stad met een Odensehuis
- Informele zorg en advies voor inwoners faciliteren
- Welbevinden vergroten, o.a. eenzaamheid bespreekbaar maken, aanpak met lokale partners.
- Uitvoering regenboogbeleid
- Uitvoering dierenwelzijnsnota
- Uitvoering beleid burgerschap (o.a. doorontwikkeling welkom nieuwe Nederlanders).

Regulier

[Aanpakken laaggeletterdheid](#)

Het ondersteunen bij het verbeteren van basisvaardigheden op taal, rekenen en digitale vaardigheden (18 jaar en ouder), volgens het uitvoeringsprogramma aanpak Basisvaardigheden 2025-2028.

Regulier

[Aandacht besteden aan specifieke doelgroepen](#)

Aandacht voor specifieke doelgroepen, bestaande activiteiten voor een grotere groep inwoners beschikbaar maken en het versterken van sociale cohesie.

Regulier

Om gelijke kansen in een inclusieve samenleving bevorderen ligt de aandacht op de volgende benaderingen:

- enerzijds aandacht voor specifieke groepen (voor als dat nodig is). Bijvoorbeeld bewustwording en kennis over bepaalde kenmerken om begrip en kennis onderling te vergroten. Zoals een theatervoorstelling over sekse en genderdiversiteit in de sport.
- anderzijds aandacht voor het breed toegankelijk maken van activiteiten en dienstverlening, zodat ze toegankelijk zijn voor iedereen. Ook mensen die vaak een drempel ervaren om mee te doen. Bijv. een prikkelarm uurtje tijdens een festival.

Vanuit de gemeente hebben we hier beleid op:

- Verbeteragenda Inclusie 2023-2026
- Regenboogbeleid 2024-2027

Vanuit de verbeteragenda Inclusie zijn er 4 concrete verbeterpunten waar we de komende jaren aan werken, en die in lijn zijn met bovenstaande twee benaderingen:

- Tussen wal en schipsituaties: voorkomen dat inwoners, ondanks alle voorzieningen en activiteiten die er zijn, toch onvoldoende hulp krijgen.
- Open houding tussen inwoners: aanmoedigen dat inwoners elkaar actief betrekken bij de samenleving.
- Inclusieve participatie: zorgen dat iedereen de mogelijkheid heeft om mee te denken wanneer de gemeente nieuw beleid ontwikkelt.
- Voorbeeldfunctie van de gemeente: de gemeente laat inclusie zien in haar eigen organisatie en werkwijze.

[Inzetten op het vergroten van cohesie in de wijk](#)

Samen met onze partners stimuleren we de inwoners tot ontmoeting en het opzetten van gezamenlijke activiteiten. De middelen die daarvoor worden ingezet zijn het opbouwwerk van ZorgDat en het wijkbudget dat via de wijkmanagers beschikbaar is voor buurtactiviteiten.

Regulier

[Integraal aanpakken](#)

In samenwerking met de partners in het voorveld (Inclusief in de Buurt) is de casuïstiek leidend in het vinden van de meest geschikte ondersteuning.

Regulier

[Positieve Gezondheid als uitgangspunt stellen](#)

De komende jaren staat de verdere doorontwikkeling van het gedachtegoed Positieve Gezondheid centraal binnen het sociaal domein van gemeente Harderwijk. Dit is onderdeel van de uitvoeringsagenda 'Harderwijk zijn wij Samen' en het Toekomstplan Positieve Gezondheid (MFC Harderwijk).

Regulier

Wat willen we bereiken?

[Ondersteuning is gericht op het zo snel, eenvoudig en duurzaam mogelijk oplossen van vragen.](#)

Onze aanpak is gericht op het snel en eenvoudig oplossen van vragen van inwoners, met een focus op duurzame oplossingen. De regie ligt bij de inwoner. Dit betekent dat we uitgaan van wat al aanwezig is in de samenleving en hierop aansluiten. We ondersteunen en stimuleren bewonersinitiatieven, waarbij we vraaggestuurd en integraal te werk gaan. Wanneer nodig, kunnen inwoners een beroep doen op onze expertise. Dit doen we vanuit een mensgerichte aanpak, waarbij professionals, inwoners en de gemeente samenwerken in het 'voorveld' voor een toegankelijke, laagdrempelige en preventieve dienstverlening. Op deze manier creëren we een sterke verbinding tussen de behoeften van de inwoners en de sociale basis.

Dit raakt alle vier de opgaven, er wordt integraal samengewerkt.

Wat gaan we ervoor doen?

[Inzetten op versterking cliëntenondersteuning](#)

In 2023 is ingezet op het project versterking positionering cliëntondersteuning. Hierbij was de verwachting dat de groei door zal zetten. Er is gekozen voor één aanbieder, MeeSamen. Medio 2025 zien we inderdaad een groei van aanvragen bij deze uitvoerder.

Door middel van extra budget beogen we om aan de vraag te kunnen voldoen. Nadruk ligt op de verduurzaming van het ondersteunen van cliënten, zodat het niet langdurig nodig is.

Nieuw beleid

Inwoners weten inmiddels cliëntondersteuning steeds beter te vinden, het aantal cliënten is toegenomen en door het extra budget kan dit ook goed opgepakt worden door de uitvoerende organisatie.

[Inwoners zelf regie bieden](#)

Inwoners de ruimte geven om zelf passend regie te voeren, en dichtbij huis potentieel te kunnen inzetten.

Regulier

[Noodzaak voor gebruik WMO-voorzieningen verminderen](#)

De landelijke verwachting (Wmo Prognosemodel VNG) is dat het aantal mensen dat gebruikmaakt van een Wmo-voorziening de komende jaren voor onze gemeente stijgt. Door verschillende interventies proberen we de groei minder explosief te laten zijn ten opzichte van het Wmo prognosemodel VNG.

Regulier

[Uitvoeren opgave 'Op weg naar Samenredzaamheid'](#)

Uitvoering geven aan de uitvoeringsagenda Sociaal Domein 'Harderwijk zijn wij Samen' voor de opgave 'Op weg naar Samenredzaamheid' en 'Zelfstandig Thuis' met o.a.:

- Het ontwikkelen van collectieve dagbesteding, te beginnen met een pilot bij De Aanleg.
- Doorontwikkelen van Trefpunt Positieve gezondheid.
- Eenzaamheid verminderen
- Anders samenwerken en netwerk aanpakken stimuleren
- Samenredzame gemeenschappen (verstevenigen van opbouwwerk/community building).

Regulier

[Uitvoeren van de programma's Harderwijk zijn wij samen](#)

Het voorveld, samenredzaamheid, burgerschap en welzijnsbeleid wordt uitgevoerd vanuit het programma 'Harderwijk zijn wij samen'.

- Welzijnswerk in de wijk en buurten
- Ontmoetingen en participatie voor inwoners mogelijk maken
- Mantelzorgservicepunt en ouderenadvies
- Vrijwilligerswerk en servicepunt
- Respijtzorgvoorzieningen faciliteren
- Onafhankelijke cliëntondersteuning
- Dementievriendelijke stad met een Odensehuis
- Informele zorg en advies voor inwoners faciliteren
- Welbevinden vergroten, o.a. eenzaamheid bespreekbaar maken, aanpak met lokale partners.
- Uitvoering regenboogbeleid
- Uitvoering dierenwelzijnsnota
- Uitvoering beleid burgerschap (o.a. doorontwikkeling welkom nieuwe Nederlanders).

Regulier

[In stand houden Odensehuis](#)

De komende decennia zal het aantal thuiswonende mensen met de diagnose dementie toenemen. Daardoor is het hebben van een Odensehuis ook in de jaren na 2027 noodzakelijk. Hiervoor is structurele dekking verkregen in de Kadernota 2026-2029.

Regulier

[Integraal aanpakken](#)

In samenwerking met de partners in het voorveld (Inclusief in de Buurt) is de casuïstiek leidend in het vinden van de meest geschikte ondersteuning.

Regulier

[Positieve Gezondheid als uitgangspunt stellen](#)

De komende jaren staat de verdere doorontwikkeling van het gedachtegoed Positieve Gezondheid centraal binnen het sociaal domein van gemeente Harderwijk. Dit is onderdeel van de uitvoeringsagenda 'Harderwijk zijn wij Samen' en het Toekomstplan Positieve Gezondheid (MFC Harderwijk).

Regulier

[Door ontwikkelen Trefpunt Positieve Gezondheid](#)

We zetten in op het door ontwikkelen van het Trefpunt Positieve Gezondheid in de MFC's.

Wat willen we bereiken?

[Samenredzaamheid in buurten en wijken is versterkt](#)

Onze maatschappelijke opgave is 'Op weg naar samenredzaamheid.' We bouwen aan zorgzame en veerkrachtige gemeenschappen. Door de gemeenschapskracht optimaal te benutten en de talenten en mogelijkheden van inwoners te verbinden, stimuleren we initiatieven van onderop (ABCD-methode). We faciliteren laagdrempelige ontmoetingen en vergroten de onderlinge samenhang en draagkracht.

Wat gaan we ervoor doen?

[Wijkgericht verbinden](#)

De wethouders zijn naast hun individuele portefeuilles ook wijkwethouder. De rol van de wijkwethouder is luisteren, zichtbaar zijn en signalen opvangen. Wijkmanagers zijn de ogen en oren in de wijken en buurten. Het wijkbudget is er om inwonerinitiatieven, gericht op het versterken van de gemeenschap door ontmoeting en het verbeteren van de openbare ruimte. In gezamenlijkheid vanuit de opgave 'Op weg naar Samenredzaamheid' waar het programma Burgerschap onder valt wordt gekeken hoe we de beschikbare budgetten optimaal kunnen inzetten.

Regulier

[Maatwerk en welbevinden in de wijk centraal stellen](#)

Bij de samenwerking in de wijk, wordt de keten van organisaties steeds meer één geheel. Waarin mensgericht, maatwerk en welbevinden centraal staat.

Regulier

[Inwoners zelf regie bieden](#)

Inwoners de ruimte geven om zelf passend regie te voeren, en dichtbij huis potentieel te kunnen inzetten.

Regulier

[Inzetten op het vergroten van cohesie in de wijk](#)

Samen met onze partners stimuleren we de inwoners tot ontmoeting en het opzetten van gezamenlijke activiteiten. De middelen die daarvoor worden ingezet zijn het opbouwwerk van ZorgDat en het wijkbudget dat via de wijkmanagers beschikbaar is voor buurtactiviteiten.

Regulier

[Integraal aanpakken](#)

In samenwerking met de partners in het voorveld (Inclusief in de Buurt) is de casuïstiek leidend in het vinden van de meest geschikte ondersteuning.

Regulier

[Uitvoeren opgave 'Op weg naar Samenredzaamheid'](#)

Uitvoering geven aan de uitvoeringsagenda Sociaal Domein 'Harderwijk zijn wij Samen' voor de opgave 'Op weg naar Samenredzaamheid' en 'Zelfstandig Thuis' met o.a.:

- Het ontwikkelen van collectieve dagbesteding, te beginnen met een pilot bij De Aanleg.
- Doorontwikkelen van Trefpunt Positieve gezondheid.
- Eenzaamheid verminderen
- Anders samenwerken en netwerk aanpakken stimuleren
- Samenredzame gemeenschappen (versteven van opbouwwerk/community building).

Regulier

[Versterken voorveld](#)

Het voorveld wordt de komende periode verder versterkt. Dit betekent dat inwoners steeds beter worden ondersteund door en verwezen naar passende algemene en collectieve voorzieningen, voordat een beroep hoeft te worden gedaan op maatwerkvoorzieningen vanuit de Wmo. Door de aansluiting met voorliggende voorzieningen te verbeteren, vergroten we de zelfredzaamheid en samenredzaamheid van inwoners en zorgen we dat ondersteuning toegankelijk en betaalbaar blijft.

Regulier

[Uitvoeren van de programma's Harderwijk zijn wij samen](#)

Het voorveld, samenredzaamheid, burgerschap en welzijnsbeleid wordt uitgevoerd vanuit het programma 'Harderwijk zijn wij samen'.

- Welzijnswerk in de wijk en buurten
- Ontmoetingen en participatie voor inwoners mogelijk maken
- Mantelzorgservicepunt en ouderenadvies
- Vrijwilligerswerk en servicepunt
- Respijtzorgvoorzieningen faciliteren
- Onafhankelijke cliëntondersteuning
- Dementievriendelijke stad met een Odensehuis
- Informele zorg en advies voor inwoners faciliteren
- Welbevinden vergroten, o.a. eenzaamheid bespreekbaar maken, aanpak met lokale partners.
- Uitvoering regenboogbeleid
- Uitvoering dierenwelzijnsnota
- Uitvoering beleid burgerschap (o.a. doorontwikkeling welkom nieuwe Nederlanders).

Regulier

[Uitvoeren regioplan IZA en het GALA](#)

Om de beweging van zorg naar gezondheid te maken, heeft de landelijke overheid het Gezond Actief Leven Akkoord (GALA) en het Integraal Zorgakkoord (IZA) opgesteld. Deze akkoorden bevatten afspraken die een impuls geven aan het verbeteren van de gezondheid van alle inwoners. De regio Noord-Veluwe en Zeewolde hebben een regioplan IZA geschreven. Hierin staat de koers beschreven die de regio Noord-Veluwe en Zeewolde volgt om te werken aan de doelen van het IZA. Daarnaast is het GALA doorvertaald in een plan van aanpak voor de gemeente Harderwijk. Hierin staat de lokale aanpak beschreven voor een integraal preventie- en gezondheidsbeleid.

Regulier

[Positieve Gezondheid als uitgangspunt stellen](#)

De komende jaren staat de verdere doorontwikkeling van het gedachtegoed Positieve Gezondheid centraal binnen het sociaal domein van gemeente Harderwijk. Dit is onderdeel van de uitvoeringsagenda 'Harderwijk zijn wij Samen' en het Toekomstplan Positieve Gezondheid (MFC Harderwijk).

Regulier

6.2 Participatie

Portefeuillehouder(s): M. Companjen & M.Reckman

Domein: Mens & Maatschappij

Onder dit taakveld vallen de BBV taakvelden:

6.3 Inkomensregelingen

6.4 Begeleide participatie

6.5 Arbeidsparticipatie.

Strategische doelen nota Sociaal Domein:

1. Het bieden van bestaanszekerheid
2. Werkzoekenden doen naar vermogen mee in de samenleving
3. Ondersteuning aan werkzoekenden biedt perspectief op (on)betaald werk

Wat willen we bereiken?

Vergroten van de bestaanszekerheid

Vergroten van bestaanszekerheid

We richten ons op het dempen van financiële problemen, specifiek voor mensen die leven op of rond het sociaal minimum. Ons doel is om het aantal huishoudens dat onder het sociaal minimum leeft en het aantal inwoners met problematische schulden te verminderen, dit door middel van vroegsignalering. Op de lange termijn streven we ernaar intergenerationele armoede te doorbreken, in samenhang met de opgave Kansrijk Opgroeien.

De hoogte van diverse financiële regelingen wordt uitgewerkt in de Verordening Sociaal Domein. Hiermee willen we ervoor zorgen dat mensen die het nodig hebben toegang hebben tot passende ondersteuning. En dat er voldoende middelen zijn om financiële stabiliteit te bevorderen. Door op deze manier te investeren in het sociaal domein, willen we mensen helpen uit de langdurige armoede te komen en een betere toekomst op te bouwen.

Wat gaan we ervoor doen?

Minder huishoudens leven onder 120% van de bijstandsnorm

Het armoedeonderzoek voor de drie gemeenten is afgerond; er is een communicatiecampagne gestart om de Maatschappelijke Bijdrage Regeling en de schoolkostenregeling breder bekend te maken. De campagne zal worden uitgebreid met andere minimaregelingen.

De gemeente verkent hoe chronisch zieken met hoge zorgkosten en een minimum inkomen, (financieel) beter ondersteund kunnen worden.

Komende jaren (tot en met 2027) ondersteunen we gedupeerden van de alleenverdienersproblematiek met een financiële compensatie.

Regulier

Minder inwoners met problematische schulden

De huidige overeenkomst voor schuldhulpverlening loopt eind 2025 af. Verlenging van de bestaande overeenkomst is niet mogelijk. Er is daarom een nieuwe aanbesteding gestart. Daarin staat de veranderde wetgeving en goede ondersteuning aan de inwoner centraal. Tevens wordt onderzocht hoe we nazorg in de keten van schuldhulpverlening beter kunnen borgen.

Nieuw beleid

Intergenerationele armoede wordt vaker doorbroken

De communicatiecampagne is gestart om de Maatschappelijke Bijdrage Regeling en de schoolkostenregeling breder bekend te maken.

Regulier

Wat willen we bereiken?

Werkzoekenden doen naar vermogen mee in de samenleving

Vanuit de visie van Positieve Gezondheid erkennen we het belang van werk – betaald of onbetaald – voor welzijn, mentaal welbevinden, zingeving en meedoen in de samenleving. Sport, kunst en cultuur, georganiseerd in de sociale basis, geven invulling aan vrije tijd en bieden kinderen, ouders en vrijwilligers mogelijkheden om zinvol bezig te zijn en vaardigheden te ontwikkelen. Voor mensen voor wie betaald werk een stap te ver is, zijn dit waardevolle alternatieven. Welzijnsorganisaties spelen een rol in het verbinden van vraag en aanbod in vrijwilligerswerk en in de samenwerking met culturele en sportverenigingen. Zo wordt het gevoel van eigenwaarde bij kwetsbare inwoners versterkt, sociale problematiek verminderd en eenzaamheid voorkomen, wat bijdraagt aan de kwaliteit van leven en de samenleving als geheel.

Wat gaan we ervoor doen?

[In de bijstand zitten alleen inwoners met minder dan 100% arbeidsvermogen](#)

Binnen de arbeidsmarktregio en subregionaal werken we aan initiatieven waarbij werk als medicijn wordt ingezet bij inwoners met een psychische belemmering. In 2026 start hiervoor het regionale Expertisepunt Psychische kwetsbaarheid en Werk.

In 2025 is met behulp van de ESF Sociale Inclusie ingezet op het beter ondersteunen en uitbreiden van het aanbod voor de inwoners met een uitkering in het traject “meedoen”. Dit zijn trajecten niet direct gericht op werk maar op participatie in de maatschappij, bijvoorbeeld door het aanbieden van beweegactiviteiten. Dit aanbod willen we verder uitbreiden in 2026, in samenwerking met lokale organisaties. Aanvullend wordt er gewerkt aan het “simpeler switchen” door WMO voorzieningen en het aanbod vanuit de Participatiewet dichter bij elkaar te brengen.

Nieuw beleid

[Van werkzoekenden die binnen twee jaar betaald werk bij een reguliere werkgever kunnen aanvaarden, stroomt 50% uit naar werk, waarvan 80% structureel](#)

Aanbieden inburgeringstrajecten: We continueren het aanbieden van inburgeringstrajecten, waarbij we gebruik maken van een brede intake, de inzet van leerroutes (B1-route, Z-route en Onderwijsroute), maatschappelijke begeleiding, een Module Arbeidsmarkt Participatie (MAP) en een Participatieverklaringstraject (PVT). We werken samen met de Inclusief Groep en verschillende (lokale)organisaties om aanvullende trajecten in te zetten gericht op werk en participatie.

Regulier

[Meer jeugdigen stromen uit naar een participatieplek die aansluit bij hun vermogen \(vervolgopleiding, betaalde baan of vorm van dagbesteding\)](#)

Vanaf 2026 gaat de Wet van school naar duurzaam werk in. De wet beoogt zowel de loopbaanbegeleiding vanuit de scholen uit te breiden alsook de verantwoordelijkheden van gemeenten te vergroten voor de ondersteuning aan jongeren.

Nieuw beleid

[Meer jongeren vinden een passende opleiding die aansluit op de kanssectoren](#)

De gemeente wil de aansluiting tussen de opleidingen en de arbeidsmarkt verbeteren om zo de toekomstperspectieven van jongeren en de economische vitaliteit van de regio te versterken. Met kanssectoren wordt bedoeld de lokale en economische sectoren waar veel vraag is naar personeel en waar groeipotentieel is. Het doel is om de regionale functie van het beroepsgerichte onderwijs te versterken.

[Voor doelgroepen met een loonwaarde tot 70% wordt loonkostensubsidie ingezet](#)

Wat willen we bereiken?

[Ondersteuning aan werkzoekenden biedt perspectief op \(on\)betaald werk](#)

Bijstandsgerechtigden zijn verplicht aangeboden werk te aanvaarden en te behouden. Binnen de doelgroep van de Participatiewet onderscheiden we drie categorieën: werkzoekenden die binnen twee jaar betaald werk bij een reguliere werkgever kunnen aanvaarden (met inzet van loonkostensubsidie en nazorg), mensen voor wie betaald werk een stap te ver is (via vrijwilligerswerk of andere vormen van meedoen) en mensen voor wie geen werk haalbaar is (waar zorg en ondersteuning centraal staan). Door deze differentiatie bieden we passende oplossingen en dragen we bij aan persoonlijke ontwikkeling en participatie. Social Return on Investment heeft een stevige plek in inkooptrajecten en draagt bij aan werkgelegenheid en maatschappelijk rendement.

Wat gaan we ervoor doen?

[We differentiëren het bijstandsbestand in de categorieën 'werk, meedoen en ondersteuning' en passen onze dienstverlening hierop aan](#)

Vanaf 2026 gaat naar verwachting de wetwijziging "Participatiewet in Balans" spoor 1 en spoor 2 in werking. Dit betekent dat er in de dienstverlening aanpassingen worden gemaakt ten aanzien van het vaststellen van het recht op bijstand, de aanvraagprocedure en de begeleiding naar werk.

Nieuw beleid

[Meer inwoners vinden \(on\)betaald werk via re-integratie op basis van hun arbeidsvermogen, capaciteiten en talenten \(bestandsanalyse als basis\)](#)

Om inwoners met een uitkering perspectief te bieden op werk, en daarmee ook voldoende uitstroom te realiseren, zetten we in op goede dienstverlening en voldoende aanbod aan passende trajecten voor de doelgroep "werk".

Regulier

[Meer bijstandsgerechtigden worden ondersteund naar vrijwilligerswerk of sociale participatie](#)

Binnen de arbeidsmarktregio gaan we extra aandacht besteden aan de instrumenten voor statushouders. Er komt een regionale regierol die lopende initiatieven en partijen verbindt, knelpunten signaleert en knelpunten en verbeterpunten agendeert. Op basis van gedeelde inzichten draagt iedereen bij aan een lerende praktijk en effectievere dienstverlening voor statushouders.

Per 2026 starten nieuwe contracten voor de taalscholen voor de B1 en Z-route inburgering. De aanbestedingen lopen hiervoor in het najaar van 2025. Met de aanbesteding hebben we als doel de kwaliteit te verbeteren tegen een maatschappelijk acceptabele prijs. Het taalonderwijs wordt bekostigd vanuit de SPUK middelen inburgering. Het is nog niet zeker dat de SPUK middelen voldoende zullen zijn om de nieuwe tarieven volledig te dekken.

Nieuw beleid

[Meer ondernemers voelen zich ontzorgd als zij werkzoekenden vanuit de bijstand in dienst nemen](#)

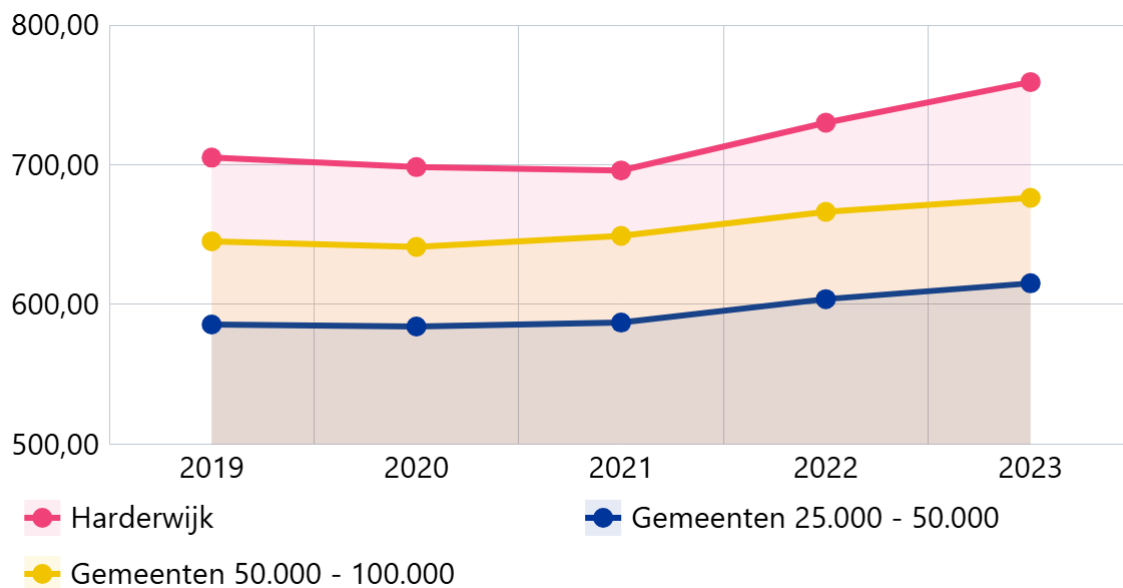
We richten ons in 2026 op het werven van nieuwe bedrijven die zich inzetten voor inclusief ondernemerschap. Daarnaast ontzorgen we de bedrijven die zich hier al voor inzetten. Dit omvat onder andere werkgevers bewust maken van subsidiemogelijkheden (lokaal, regionaal en landelijk) en het bieden van ondersteuning aan de werkgever wanneer een inwoner met een indicatie banenafpraak komt werken in het bedrijf.

Bij het bieden van werkgeversdienstverlening en werknemersdienstverlening werken we intensiever samen met regionale partners UWV, Landstede en Inclusief Groep en de regiogemeenten. Gezamenlijk geven we vanaf 2026 vorm aan het Werkcentrum. Bij het Werkcentrum kunnen vanaf 2026 werkenden, werkzoekenden en werkgevers uit de regio terecht voor informatie en advies en basisdienstverlening over werk, mobiliteit, de arbeidsmarkt, scholingsadvies en verdere loopbaanvragen. De focus ligt hierbij op arbeidsparticipatie en scholing.

Nieuw beleid

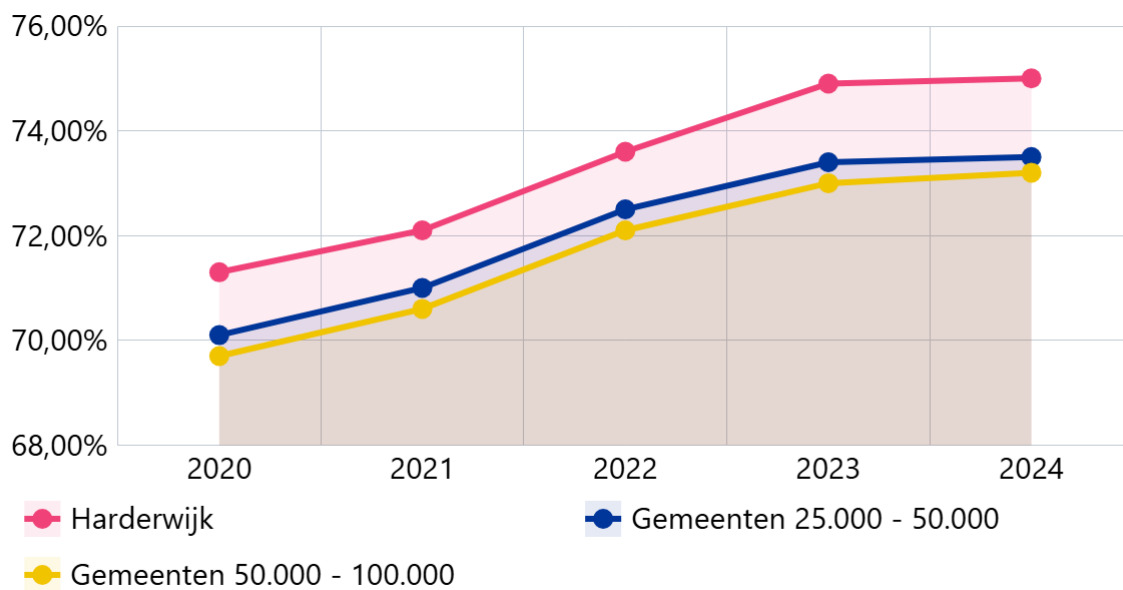
Verplichte beleidsindicatoren 6.2 Participatie

Banen per 1.000 inwoners van 15 - 75 jaar

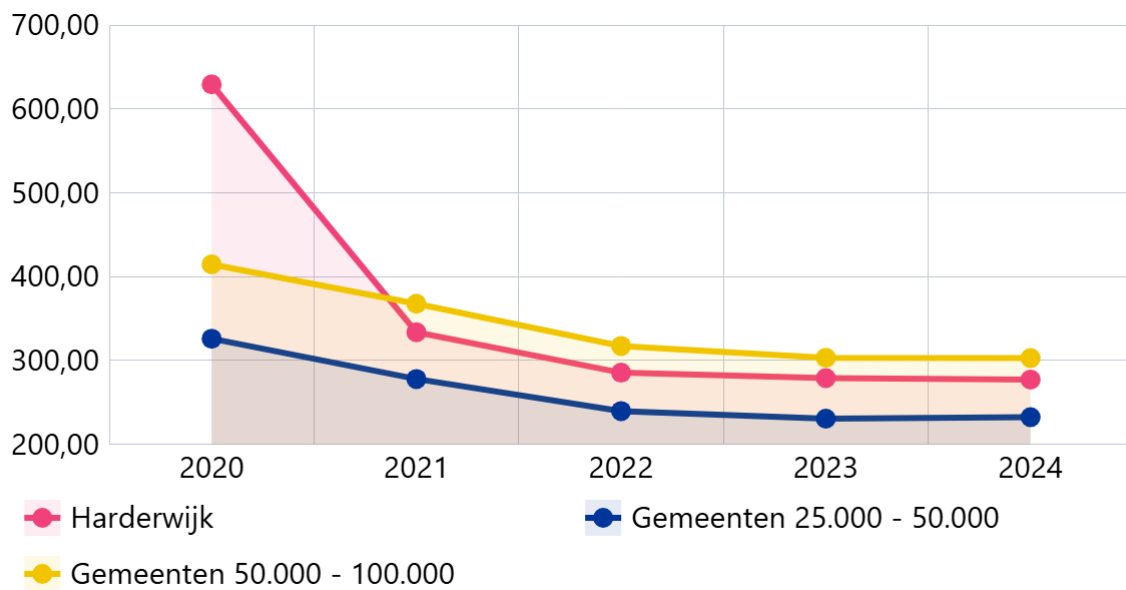
Bron: Meerdere bronnen

Netto arbeidsparticipatie

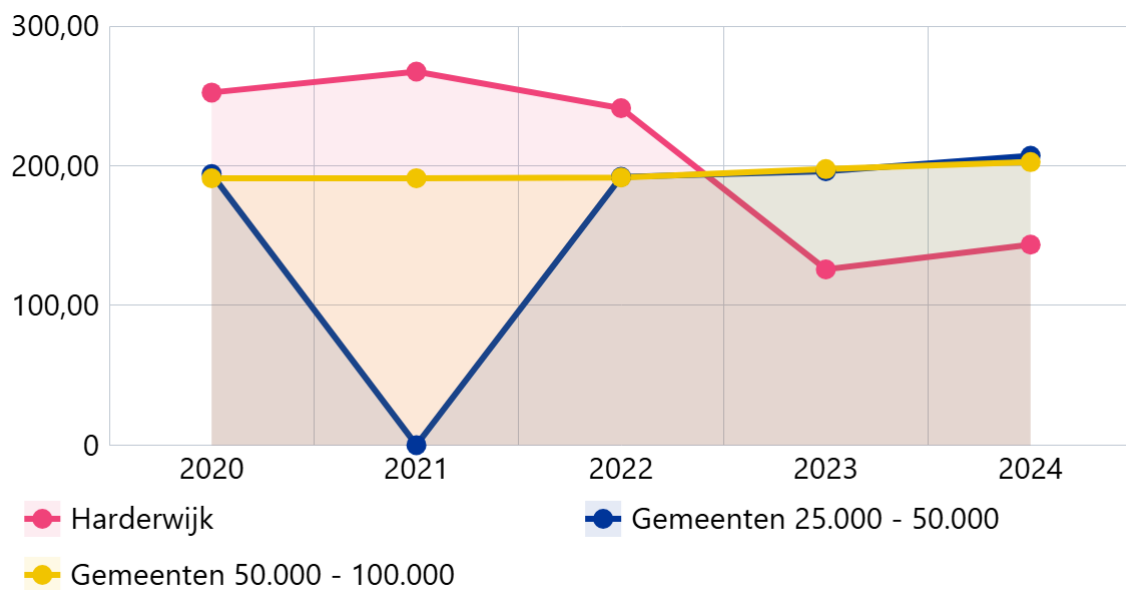
Bron: CBS

Personen met een bijstandsuitkering per 10.000 inwoners

Bron: CBS

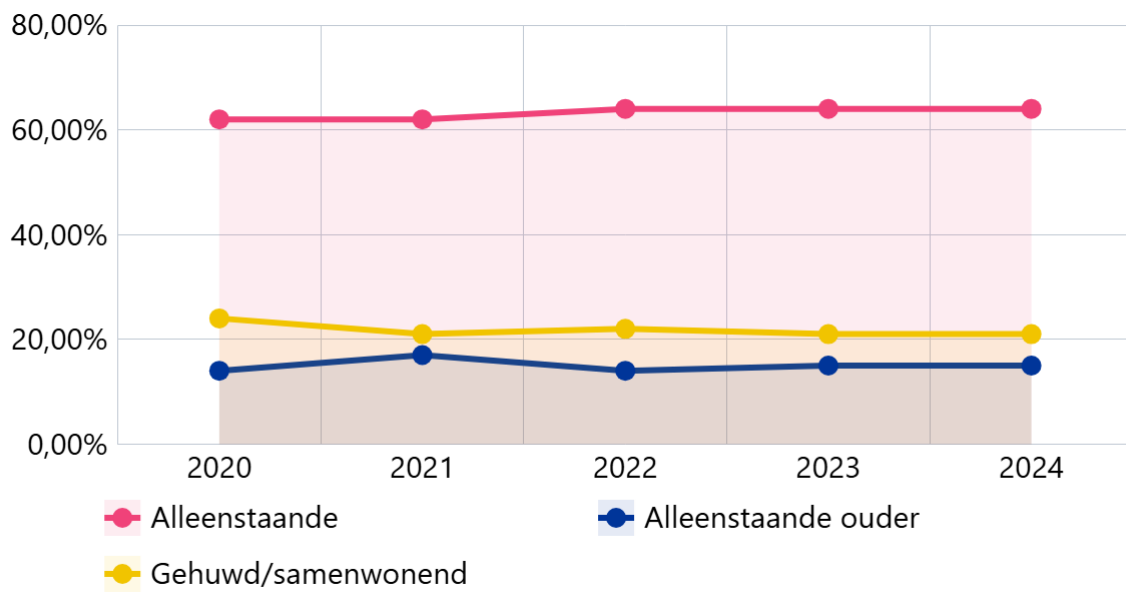
Lopende re-integratievoorzieningen per 10.000 inwoners van 15 - 64 jaar

Bron: CBS. Voor 2021 zijn geen gegevens bekend bij het CBS.

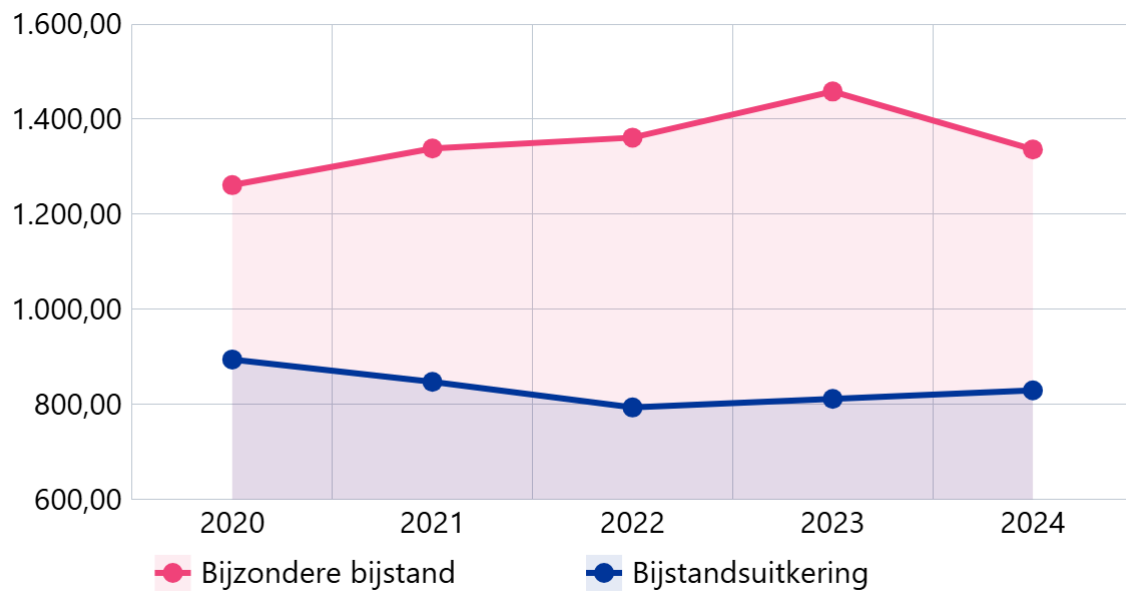
Facultatieve beleidsindicatoren 6.2 Participatie

Percentage huishoudens en onderverdeling per soort huishouden met een bijstandsuitkering

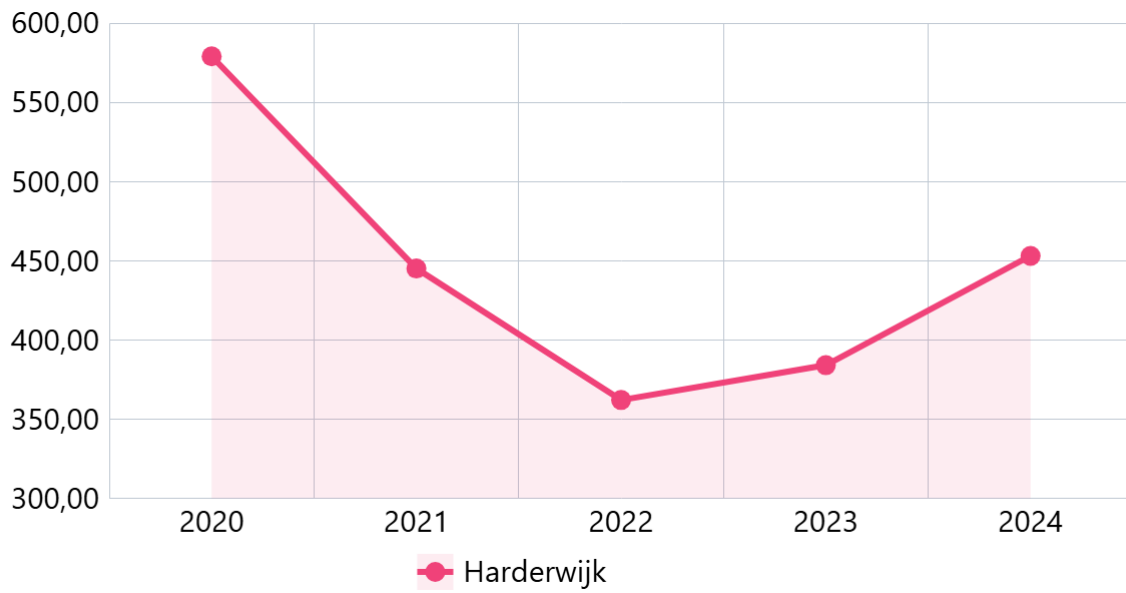
Bron: waarstaatjegemeente.nl

Aantal participatiewet per voorziening

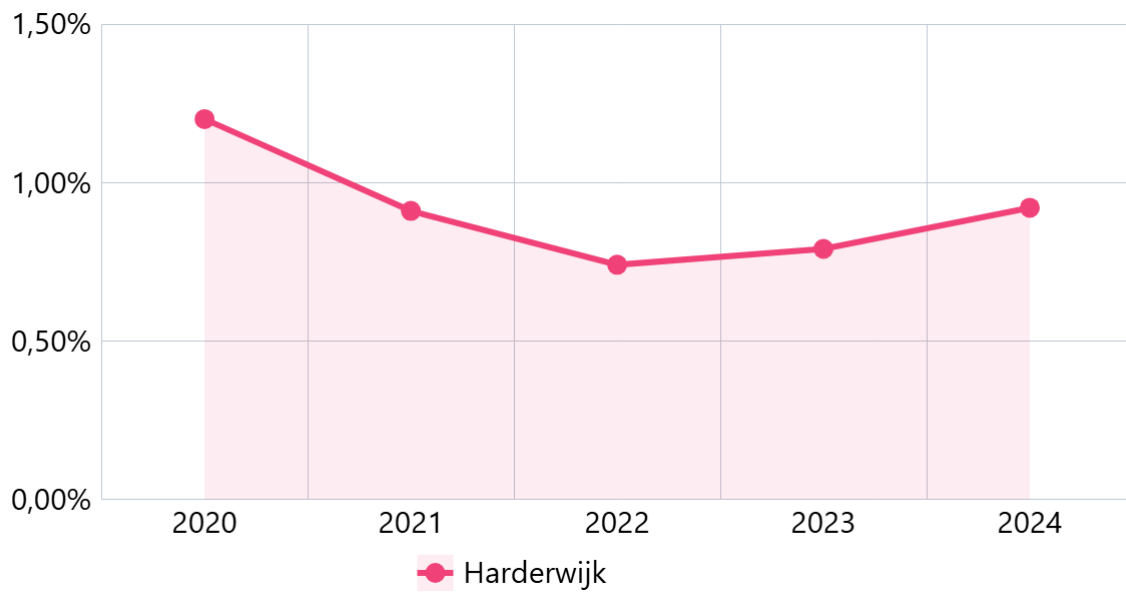
Bron: Jaarverslag Meerinzicht

Aantal inwoners met WW-uitkering

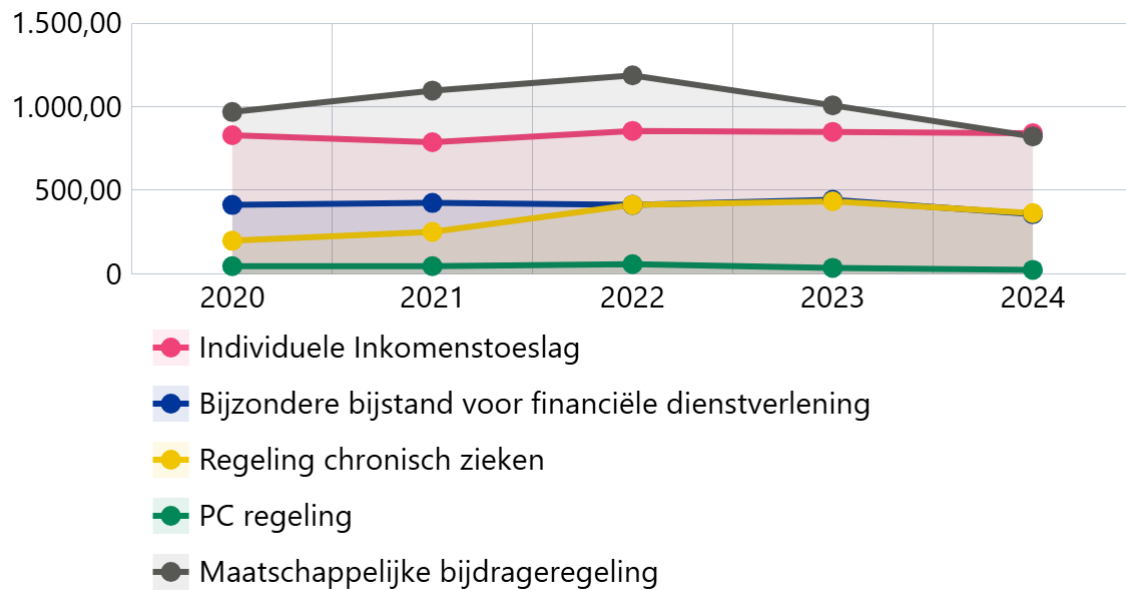
Bron: WW Uitkeringen per 31-12 via arbeidsmarktincijfers

Percentage inwoners met WW-uitkering

Bron: WW uitkeringen in laatste maand van het jaar via arbeidsmarktincijfers

Onderverdeling bestaanszekerheid

Bron: Factsheets sociaal domein

6.3 WMO

Portefeuillehouder(s): M. Reckman

Domein: Mens & Maatschappij

Onder dit taakveld vallen de voorgeschreven taakvelden:

- 6.60 Hulpmiddelen en diensten
- 6.711 Huishoudelijke hulp
- 6.712 Begeleiding
- 6.713 Dagbesteding
- 6.714 Overige maatwerkarrangementen Wmo
- 6.791 PGB Wmo
- 6.811 Beschermd wonen (Wmo)
- 6.812 Maatsch. en vrouwenopv. (Wmo)
- 6.91 Coördinatie en beleid Wmo.

Strategische doelen uit de nota Sociaal Domein:

1. Gezonde en veilige woonomgeving voor iedereen met passend woningaanbod voor alle inwoners.
2. Inwoners wonen naar tevredenheid langer zelfstandig thuis.
3. Inwoners hebben regie over hun eigen leven en kunnen op een gezonde manier oud worden.
4. Inwoners met een ondersteuningsvraag worden tijdig, passend en nabij ondersteund om (zo lang mogelijk) zelfredzaam te zijn.

Wat willen we bereiken?

Bieden van passende ondersteuning

Inwoners worden snel en goed geholpen met hun ondersteuningsvraag. Lichte hulpverlening gaan we meer voorliggend aanbieden en meer collectief in plaats van individueel. Dit gebeurt voornamelijk vanuit de sociale basis. Zowel individuele begeleiding als dagbesteding is deels als algemene voorziening beschikbaar, zodat niet altijd een indicatie nodig is. De samenwerking tussen partners is versterkt en zij bieden passende ondersteuning in de wijken, buurten of de thuissituatie van de inwoners.

Wat gaan we ervoor doen?

Een maatschappelijk vangnet bieden

Het bieden van een maatschappelijk vangnet, waarbij bestaanszekerheid van inwoners in kwetsbare situatie versterkt wordt:

- Het bieden van Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang.
- Dak- en thuislozenopvang/zorg en doorstroombeleid/voorzieningen; het Woonpark Hierden wordt binnenkort opgeleverd. Ook gaan we verder met het realiseren van Maatwerkwoningen.

Regulier

- De druk op de maatschappelijke opvang (MO) neemt, ook voor de regio Noord-Veluwe, toe. Er is voor het eerst een wachtlijst van mensen die opvang nodig hebben.
- Het Woonpark Hierden is vernieuwd en in zijn geheel in gebruik genomen; dit betekent 26 woonplekken voor Beschermd Wonen en 4 woonplekken voor Tijdelijk Wonen.

Monitoren effect maatwerkvoorzieningen

Er zal meer gemonitord gaan worden op het effect van de ingezette maatwerkvoorziening, met name bij individuele begeleiding en dagbesteding. Door deze werkwijze ontstaat er meer grip op kwaliteit en op termijn zal dit ook kunnen leiden tot afname in de kosten.

Regulier

Aanbesteding Wmo 2026

De aanbesteding zelf is regulier werk van zowel inkoop als CM/CB als beleid. Mede vanwege de nieuwe aanbesteding voor vervoer is het goed om het vervoersbestand te actualiseren.

De routekaart heeft o.a. als doel om de gedachte van de nota Sociaal Domein meer naar voren te brengen. Door een routekaart te ontwikkelen die toegankelijk is voor alle inwoners willen we inwoners in eerste instantie wijzen op eigen kracht, samenkracht en vervolgens op voorliggende voorzieningen. Wanneer uit het doorlopen van de route blijkt dat de klant mogelijk echt aangewezen is op een Wmo voorziening wordt de inwoner uiteraard doorgezet naar de intake en gaan we onderzoeken in hoeverre de inwoner gecompenseerd dient te worden. In de huidige situatie zien we dat veel inwoners al direct een melding doen.

Nieuw beleid

Beperken groei gebruik Wmo-voorzieningen

De landelijke verwachting (Wmo Prognosemodel VNG) is dat het aantal mensen dat gebruikmaakt van een Wmo-voorziening de komende jaren voor onze gemeente stijgt. Door verschillende interventies proberen we de groei minder explosief te laten zijn ten opzichte van het Wmo prognosemodel VNG.

Afschaffing abonnementstarief Wmo

De afschaffing van het abonnementstarief en invoering van de inkomensafhankelijke eigen bijdrage Wmo staat gepland voor 2026. Hoe de inkomensafhankelijke eigen bijdrage er precies uit komt te zien, wordt nog verder uitgewerkt.

De landelijke ontwikkelingen worden nauw gevolgd door het beleidsteam Wmo. Wanneer er voldoende duidelijkheid is omtrent de uitwerking zal er een projectgroep opgericht worden om de invoering tijdig voor te bereiden. Belangrijke aspecten hierin zijn onder andere duidelijke communicatie naar de inwoners en het CAK.

Regulier

Wat willen we bereiken?

Een passende en veilige woonomgeving

Gezonde en veilige woonomgeving voor iedereen met passend woningaanbod voor alle inwoners. Dit doen we door vergroting van de diversiteit aan woonvormen. Bevordering van zorg- en veiligheidstechnologie (domotica): We maken inwoners bewuster van de mogelijkheden van domotica en ondersteunen hen bij de toepassing hiervan, zodat iedereen langer veilig en comfortabel thuis kan wonen. Doorbreking van het taboe op huiselijk geweld: Door te werken aan bewustwording en het laagdrempelig maken van hulp en ondersteuning.

Wat gaan we ervoor doen?

Versterken maatschappelijk middenveld

Bevorderen van de sociale samenhang, de mantelzorg en vrijwilligerswerk, laagdrempelige en toegankelijke voorzieningen in het voorveld, diensten en ruimten voor mensen met een beperking, de veiligheid en leefbaarheid in de gemeente, alsmede voorkomen en bestrijden van huiselijk geweld.

Regulier

Volgen van de ontwikkelingen aangaande Beschermd Wonen

De doordecentralisatie van Beschermd Wonen is uitgesteld naar in ieder geval 1 januari 2026, in afwachting van verdere wetswijzigingen. We volgen de ontwikkelingen hierin op de voet.

Specifiek

- Wederom is de decentralisatie uitgesteld. Steeds meer lijkt het een weg tot afstel te zijn.

Wat willen we bereiken?

Inwoners hebben regie over hun eigen leven

Inwoners hebben regie over hun eigen leven en kunnen zo lang mogelijk zelfstandig blijven wonen . We stimuleren inwoners om de regie over hun eigen leven te behouden en gezond oud te worden in hun eigen vertrouwde omgeving. We zetten in op preventie, actieve deelname aan de samenleving en het wegnemen van belemmeringen. We bevorderen de deelname aan activiteiten in de wijk die gericht zijn op bewegen en een gezonde levensstijl, waardoor sociale contacten worden gestimuleerd en een gezonde leefwijze wordt ondersteund.

Wat gaan we ervoor doen?

Inzetten op een herstelgerichte GGZ

We zetten samen met de regio stappen om de beweging van een behandelgerichte GGZ naar een herstelgerichte GGZ te komen. Hierbij wordt ingezet op de GEM-beweging (Ecosysteem Mentale Gezondheid). Afgelopen jaar is het GEM Groepenhuis Noord-Veluwe in De Roef geopend.

Regulier

- De beweging is regionaal op gang gekomen. Een transformatieplan is ingediend, waarbij een positieve beoordeling te verwachten is. Dit betekent veel extra middelen voor veranderen in o.a. het sociaal domein.
- In De Roef is het experiment 'GEM Groepenhuis' gestart. Dit wordt geëvalueerd en zal mogelijk verder worden doorvertaald binnen de regio.

Wat willen we bereiken?

Zelfstandig thuis wonen

Inwoners wonen naar tevredenheid langer zelfstandig thuis. Er is een netwerk van informele zorg in de wijk . Er is samengewerkt vanuit de opgave "Samenredzaamheid". Inwoners kunnen waar nodig met hulp, langer thuis blijven wonen.

Wat gaan we ervoor doen?

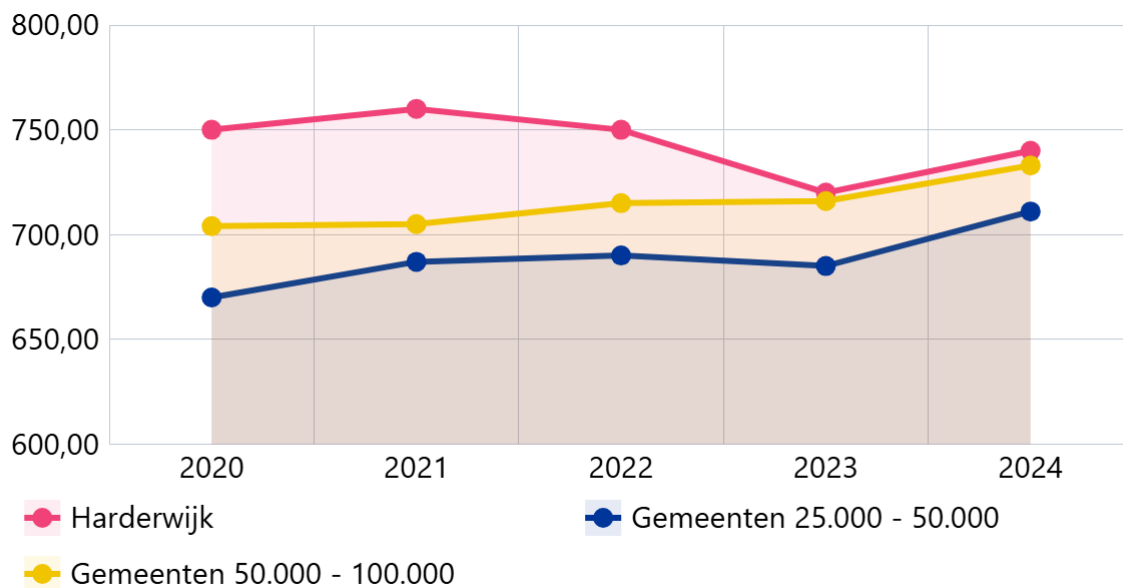
Ondersteuningsmaatregelen op maat leveren

Individuele ondersteuningsvoorzieningen op maat, zoals aanpassingen aan de woning, vervoervoorzieningen, hulpmiddelen, hulp bij het huishouden, individuele begeleiding en begeleiding groep. Deze voorzieningen zijn afgestemd op de behoeften en mogelijkheden van de betreffende persoon, met als doel het bevorderen van diens zelfredzaamheid en participatie in de samenleving.

Regulier

Verplichte beleidsindicatoren 6.3 WMO

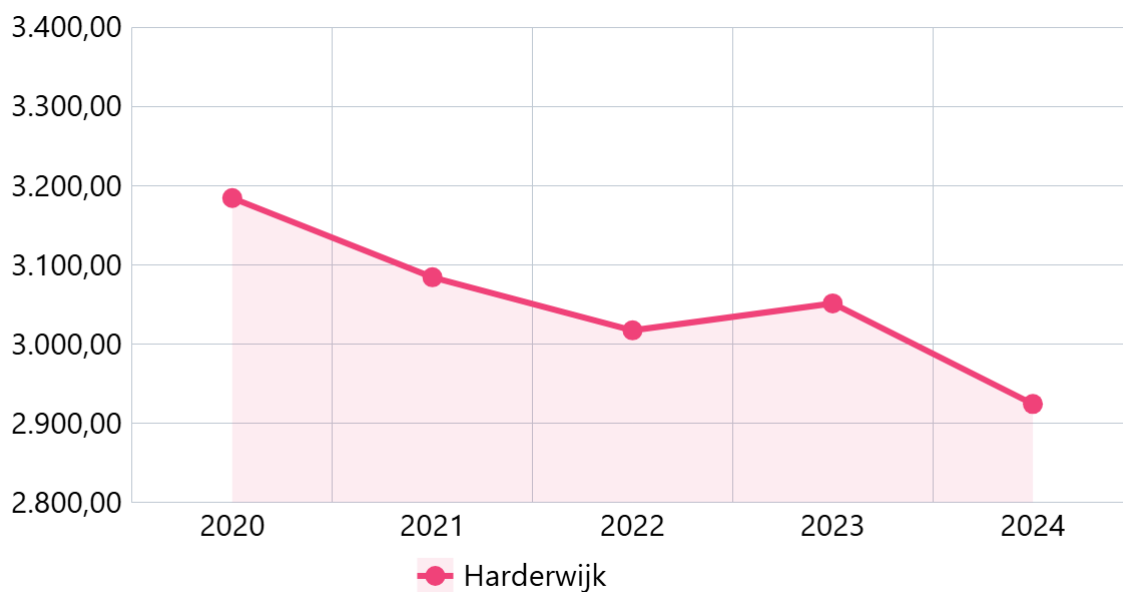
Clënten met een maatwerkarrangement WMO per 10.000 inwoners

Bron: CBS MSD WMO

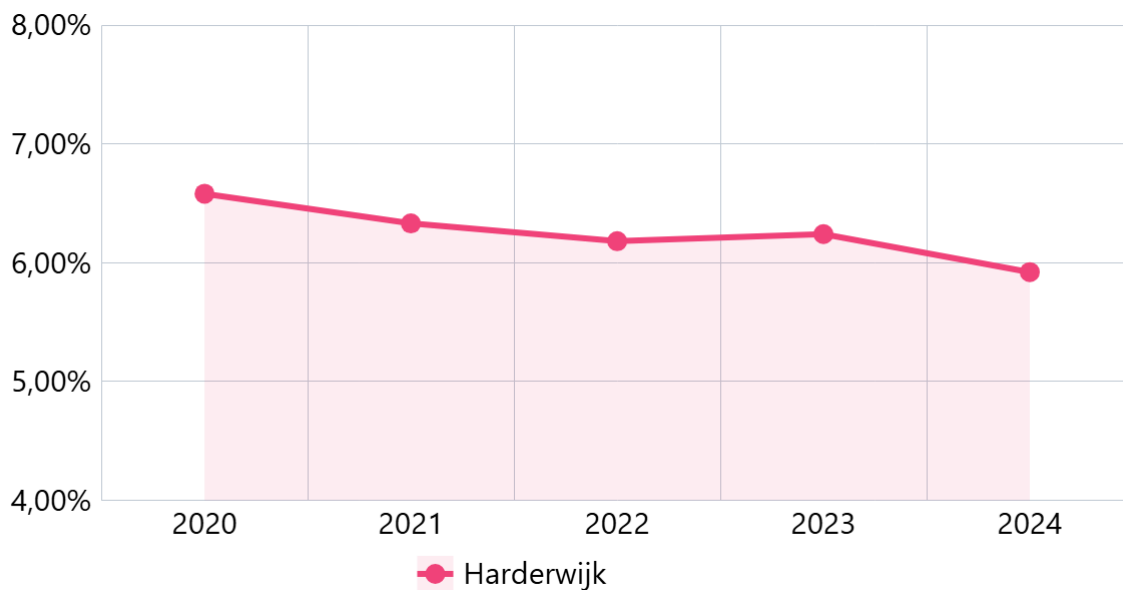
Facultatieve beleidsindicatoren 6.3 WMO

Aantal cliënten WMO

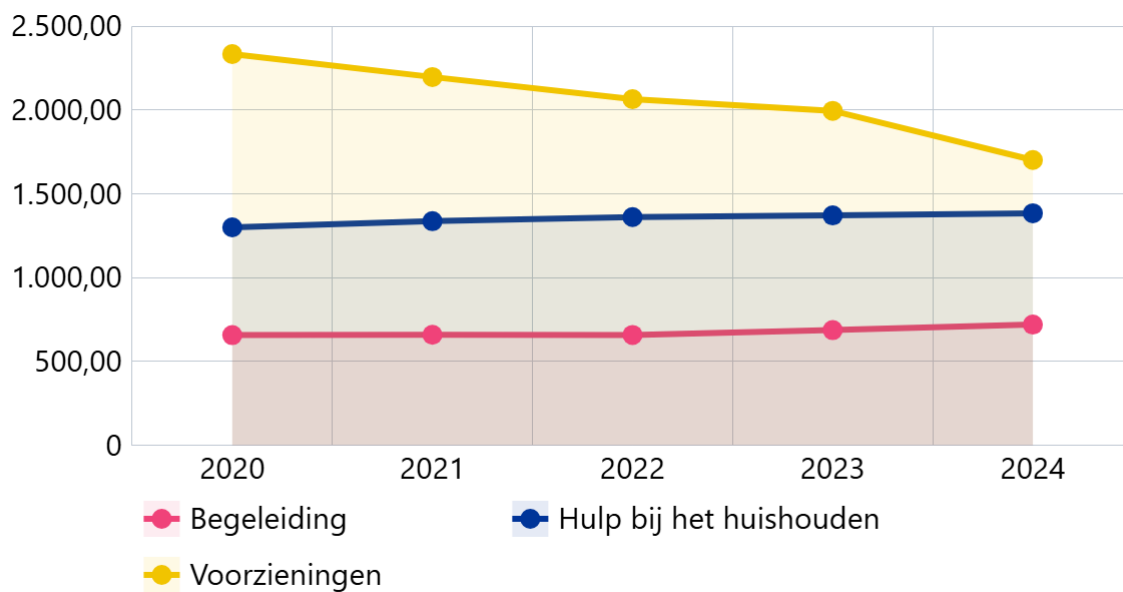
Bron: Jaarstukken Zorgkosten 2024

Percentage cliënten WMO ten opzichte van het aantal inwoners

Bron: Jaarstukken Zorgkosten 2024

Unieke cliënten WMO per voorziening

Bron: Jaarstukken Zorgkosten 2024

6.4 Jeugdhulp

Portefeuillehouder(s): M. Companjen

Domein: Mens & Maatschappij

Onder dit taakveld vallen de voorgeschreven taakvelden:

- 6.751 Jeugdhulp ambulante lokaal
- 6.752 Jeugdhulp ambulante regionaal
- 6.762 Jeugdhulp m verblijf regionaal
- 6.763 Jeugdhulp m verblijf landelijk
- 6.792 PGB Jeugd
- 6.821 Jeugdbescherming
- 6.822 Jeugdreclassering
- 6.92 Coördinatie en beleid Jeugd.

Strategische doelen uit de nota Sociaal Domein:

1. Alle jeugdigen kunnen gezond en veilig opgroeien in een kansrijke omgeving
2. Het gezin en de omgeving van jeugdigen zijn voldoende toegerust om alledaagse problemen op te vangen (goed is goed genoeg/normaliseren)
3. Jeugdigen en/of hun ouders met een ondersteuningsvraag worden goed en snel geholpen
4. We streven ernaar dat jeugdigen opgroeien met gelijke kansen en hun talenten ontwikkelen op een manier die bij hen past (onderwijs, sport, cultuur)

Wat willen we bereiken?

[Alle jeugdigen kunnen gezond en veilig opgroeien in een kansrijke omgeving](#)

Onze ambitie is dat alle kinderen gezond en veilig opgroeien, hun talenten ontwikkelen en naar vermogen meedoen. Onze visie is dat dit mogelijk is binnen de beperkter wordende middelen, op een manier die recht doet aan ouder en jongeren. Uitgangspunten hierbij zijn:

- kinderen horen thuis
- we gaan uit van mogelijkheden
- we zetten niet alleen in op eigen kracht, maar ook op eigen verantwoordelijkheid en samenredzaamheid
- opvoeden doen we allemaal
- we werken samen, niet alleen met ouders, maar ook met elkaar
- we werken systeemgericht

Wat gaan we ervoor doen?

[Monitoren en sturen](#)

Monitoren en sturen zijn beiden noodzakelijk om grip te krijgen op de uitgaven jeugdhulp, inzicht te krijgen in de werking van onze lokale teams en de kwaliteit van de geboden (niet vrij toegankelijke) jeugdhulp te garanderen. In de nieuwe inkoop zijn afspraken gemaakt, waardoor kan worden gestuurd op verschillende kwaliteitseisen van aanbieders en op outcome criteria en KPI's die dit najaar worden vastgesteld. Contractmanagement werkt hierin nauw samen met beleid en de lokale toegangen voor jeugdhulp.

Regulier

[Taakstelling Sociaal Domein](#)

In het vastgestelde ombuigingsplan is een taakstelling opgenomen voor het Sociaal Domein. De taakstelling is vanaf 2024 structureel € 350.000,-. Het is een taakstelling voor het hele sociale domein, maar is opgenomen onder taakveld Jeugdhulp, omdat dit taakveld een groot deel van de taakstelling in zal vullen. Tegelijkertijd worden gerichte interventies ingezet om de transformatie en de taakstelling te realiseren.

Regulier

[Versterken van toezicht op WMO en Jeugdhulp](#)

Aanstellen van toezichthouders Jeugd en Wmo bij Meerinzicht.

Regulier

[Actieve regie op stapeling indicaties](#)

Actieve regie op stapeling indicaties

Regulier

Hier zetten we op in met de inzet van de kwaliteitsmedewerker Jeugd (via Meerinzicht).

[Positieve gezondheid als uitgangspunt stellen](#)

Partners betrokken bij jeugdhulp hebben positieve gezondheid als uitgangspunt. Dit gebeurt in samenwerking met de andere opgaven en nemen we mee in de opdrachten en gesprekken met partners.

Regulier

Wat willen we bereiken?

[Gelijke kansen voor jeugdigen](#)

Jeugdigen kunnen opgroeien met gelijke kansen en hun talenten ontwikkelen op een manier die bij hen past (onderwijs, sport, cultuur)

Wat gaan we ervoor doen?

[Thuiszittersaanpak ontwikkelen](#)

Thuiszittersaanpak ontwikkelen en uitvoeren. Samen met het onderwijs een werkwijze ontwikkelen om thuiszittende leerlingen op maat te kunnen ondersteunen en thuiszitten te voorkomen.

Regulier

Er is een thuiszitters richtlijn waarin verschillende maatregelen en acties zijn opgenomen.

[Sluitende aanpak jongeren ontwikkelen](#)

Sluitende aanpak jongeren (< 27 jaar). Vooruitlopend op het wetsvoorstel 'van school naar duurzaam werk' maken we afspraken met het onderwijs en het Doorstroompunt, ontwikkelen we arrangementen, alternatieve trajecten en begeleidingsmogelijkheden voor jongeren die herhaaldelijk uitvallen. Passende oplossingen voor jongeren in kwetsbare situaties bij de overgang van 18- naar 18+.

Regulier

Het huidige VSV-programma, ofwel een programma tegen vroegtijdig schoolverlaten, loopt tot eind 2025. Er wordt nu gewerkt aan een nieuw gezamenlijk programma voor jongeren tot 27 jaar (dit was tot 23 jaar), waarin wordt gekeken welke activiteiten worden voortgezet en welke activiteiten aan het programma worden toegevoegd.

[Kinderen met een beperking mee laten doen](#)

Kinderen met beperking doen mee met reguliere activiteiten- Een inclusieve werkwijze faciliteren voor uitvoerende partners.

[Realiseren OKO doelen](#)

Realiseren van lokale OKO doelen We zetten in op de speerpunten van Opgroeien in een Kansrijke Omgeving (OKO).

Regulier

[Kansrijke opleiding mogelijk maken](#)

We maken een startnotitie voor het ontwikkelen van beleid waarmee de gemeente bijdraagt aan de behoefte aan een kansrijke opleiding (werk in de regio, persoonlijke ontwikkeling etc.) van alle jonge inwoners (een onderwerp van de strategische raadsagenda).

Regulier

De startnotitie wordt opgesteld.

[Inzet in kinderopvang en scholen integraal opzetten](#)

Samen met ouders en partners doelen bepalen voor kinderen/jongeren in de kinderopvang/schoolsetting en samenwerking versterken.

Eén van de opgaven binnen de Nota Sociaal Domein is kansrijk opgroeien. Met de uitdaging dat alle kinderen gezond en veilig opgroeien, hun talenten ontwikkelen en naar vermogen meedoen. In de kinderopvang worden de jongste kinderen uit onze gemeente opgevangen in een veilige en stimulerende omgeving, waar opgegroeid wordt binnen een sterke pedagogische en sociale basis, en waar ouders met een gerust hart op kunnen vertrouwen.

Kinderopvang

Een wettelijke taak van de gemeente is uitvoering van inspecteren en het handhaven bij misstanden volgens de Wet Kinderopvang. Daarnaast is het de taak om het Landelijk Register Kinderopvang (LRK) actueel te houden.

Jaarlijks worden alle Kindercentra (Kinderdagverblijven, Buitenschoolse opvang, Gastouderbureaus) en min. 50% van de geregistreerde voorzieningen voor gastouderopvang door de GGD bezocht voor een inspectie.

Per 2026 zijn er diverse veranderingen in het toezicht en de handhaving van de kinderopvang gepland. De belangrijkste wijzigingen betreffen de gastouderopvang en de meldplicht voor ernstige incidenten.

In 2026 zijn er een aantal kwaliteitsveranderingen waar een gastouder aan moet voldoen en wat in het toezicht wordt meegenomen. Dit zijn:

- verduidelijking en versterking van kwaliteitseisen
- permanente educatie gastouders
- gastouders zijn verplicht een eigen pedagogisch werkplan op te stellen
- de achterwachtregeling wordt verplicht voor alle gastouders
- er komen nieuwe opleidingseisen voor gastouders.

Gastouderbureaus moeten minimaal twee keer per jaar op bezoek gaan bij de gastouder en de pedagogische coaching vastleggen. Ook moet er een pedagogisch beleidsmedewerker in dienst zijn.

Verder komt er vanaf 2026 een verplichte melding voor ernstige incidenten. De meldplicht is bedoeld om de toezichthouder en de overheid beter inzicht te geven in de oorzaken van ernstige incidenten, waardoor de veiligheid en kwaliteit van de kinderopvang kan worden verbeterd.

Flexibele inspectieactiviteit

In 2023 zijn we in gemeente Harderwijk gestart met de flexibele inspectieactiviteit voor de jaarlijkse onderzoeken bij kinderdagverblijven, buitenschoolse opvang en, gastouderopvang en gastouderbureaus. We kunnen hierdoor meer maatwerk voor de gemeente Harderwijk leveren in het toezicht en meer verschillende onderwerpen toetsen, waardoor de voorspelbaarheid van het toezicht wordt verminderd. Ook zijn er 2026 nieuwe speerpunten met de GGD afgesproken. De speerpunten zijn: vervoer en spelen buiten de locatie en gebruik van de commode.

Regulier

Wat willen we bereiken?

Het gezin en de omgeving van jeugdigen zijn voldoende toegerust.

Het gezin en de omgeving van jeugdigen zijn voldoende toegerust om alledaagse problemen op te vangen (goed is goed genoeg/normaliseren).

Wat gaan we ervoor doen?

PGB inzet normaliseren

We faciliteren de implementatie van de nieuwe beleidsregels, met betrekking tot PGB, bij de uitvoerende partner.

Regulier

Ouders voeren de ondersteuning van hun kind zelf uit

- Ouders voeren de ondersteuning van hun kind zelf uit- Lerende gemeenschappen rond het kind faciliteren en stimuleren.
- Participatie inwoners/ inzet ervaringen- Ouders, verzorgers en kinderen zijn meer betrokken.

Regulier

Lichte hulpverlening voorliggend aanbieden

Jeugd- en opvoedhulp zonder specialistische ondersteuning kunnen aangeboden worden door het CJG, inclusief basis -ggz of al collectieve/ algemene voorziening.

Door tijdig lichte vormen van jeugdhulp beschikbaar te stellen, voorkomen we dat problemen verergeren en zwaardere of duurdere hulp nodig wordt. Voorliggende ondersteuning – dicht bij het gezin en vaak in samenwerking met het onderwijs, jeugdgezondheidszorg en CJG – zorgt ervoor dat gezinnen snel passende hulp ontvangen. Dit draagt bij aan het versterken van eigen kracht en het benutten van het sociale netwerk. Het vroeg inzetten van lichte hulp vergroot de kans op duurzame oplossingen, vermindert de druk op gespecialiseerde jeugdhulp en draagt bij aan de kwaliteit en effectiviteit van de totale jeugdhulp.

Wat willen we bereiken?

[Jeugdigen en/of hun ouders met een ondersteuningsvraag worden goed en snel geholpen.](#)

Jeugdigen en/of hun ouders met een ondersteuningsvraag worden goed en snel geholpen, zodat ze gezond en veilig kunnen opgroeien in een kansrijke omgeving.

Wat gaan we ervoor doen?

[Samenwerken met het Centrum voor Jeugd en Gezin](#)

Als gemeente werken we samen met het lokale team van het Centrum voor Jeugd en Gezin, organisaties die zich richten op de sociale basis, zorgaanbieders, en Meerinzicht. Vanuit verschillende rollen dragen we gezamenlijk de verantwoordelijkheid voor een effectieve en efficiënte aanpak binnen dit taakveld. Ons gemeenschappelijke doel is om de jeugdigen en hun leefwereld centraal te stellen.

Het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG)

Dit is een netwerkorganisatie waar inwoners terecht kunnen voor alle vragen over opvoeden en opgroeien. Binnen het CJG werken Jeugd- en gezinswerkers, jeugdverpleegkundigen en jeugdartsen met een brede expertise om de ondersteuning op maat te arrangeren. Sinds 2022 is het CJG versterkt met GGZ-expertise (JGGZ). Hiermee worden kinderen/gezinnen eerder ondersteund, waarmee duurdere jeugdhulp voorkomen kan worden.

Het CJG zet vrij toegankelijke hulp en ondersteuning in en verzorgt de toeleiding naar niet vrij toegankelijke zorg indien nodig. Daarnaast zoekt het CJG verbinding met onder meer het onderwijs, welzijnspartners, sportverenigingen, huisartsen en de uitvoerders van Wmo, inburgeringswet en de Participatiewet binnen de gemeenten. De gemeente werkt samen met aanbieders en CJG partners aan de transformatie van de niet vrij toegankelijke zorg. Bij de meeste huisartsenpraktijken is een Jeugd- en gezinswerker vanuit het CJG actief om vragen over opvoeden en opgroeien op te pakken.

Regulier

[Leveren van specialistische jeugdhulp](#)

In de regio en voor de essentiële functies op bovenregionaal niveau van de G7 (de zeven Gelderse jeugdhulpregio's) werken we samen aan de inkoop van specialistische jeugdhulp. Het gaat hierbij onder meer om dagbesteding, dagbehandeling, kort verblijf, jeugd-ggz (ambulant en klinisch), pleegzorg, residentiële jeugdhulp, jeugdzorgPlus en crisishulp. Dankzij de bestaande inkoopafspraken kunnen we sturen op samenwerking en op de inzet van passende zorg. In de contractafspraken zijn doelstellingen vastgelegd waaraan zorgaanbieders zich committeren; samen met aanbieders, toezicht en contractmanagement bewaken we dat deze afspraken ook worden nageleefd.

Daarnaast werkt de jeugdhulpregio Noord-Veluwe bovenregionaal samen binnen de Gelderse Verbeteragenda, onder andere voor Veilig Thuis en de jeugdbescherming en -reclassering. Ook de landelijke afbouw van jeugdzorgPlus en de drie milieuvoorzieningen wordt op bovenregionaal niveau georganiseerd.

Regulier

[Volgen van het Landelijk Transitie Arrangement \(LTA\)](#)

Namens gemeenten heeft de VNG afspraken gemaakt met landelijke jeugdhulpaanbieders met een specialistische functie.

Regulier

[Kwaliteit van verleningsbesluiten CJG verhogen](#)

Kwaliteit verhogen verleningsbesluiten CJG. Dit houdt in; minder buiten gecontracteerd aanbod, inzetten op afschalen en verwijzen naar sociale basis.

Regulier

[Aanbod in beeld brengen](#)

Het aanbod aan individuele en collectieve ondersteuning voor jeugdigen en opvoeders in beeld brengen en meer voorliggend aanbieden en organiseren. Dit pakken we op met het opgaveteam EHZM Kansrijk Opgroeien.

Regulier

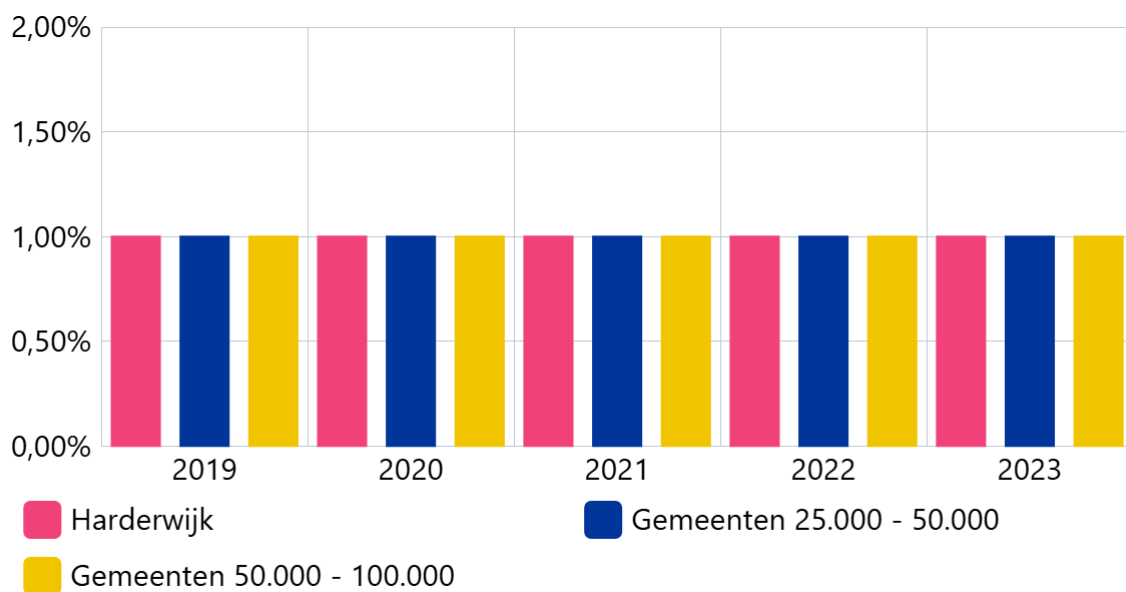
[CJG'er bij de huisarts](#)

Huisartsen zijn een belangrijke door verwijzer naar jeugdhulp

Bijna 40% van de verwijzingen naar jeugdhulp komt via huisartsen. Uit onderzoek blijkt dat dit relatief hoog is, met name naar de jeugd-ggz. Door een CJG'er direct te positioneren bij de huisarts, kunnen verwijzingen worden teruggebracht en wordt vaak lichtere en minder intensieve hulp ingezet. Deze inzet laat positieve resultaten zien: zowel inhoudelijk, doordat jeugdigen en gezinnen sneller passende ondersteuning krijgen, als financieel, door een afname in de inzet van zwaardere jeugdhulp. Huisartsen en het CJG zijn tevreden over de samenwerking. Daarom blijven we inzetten op verdere borging en uitbreiding van dit model.

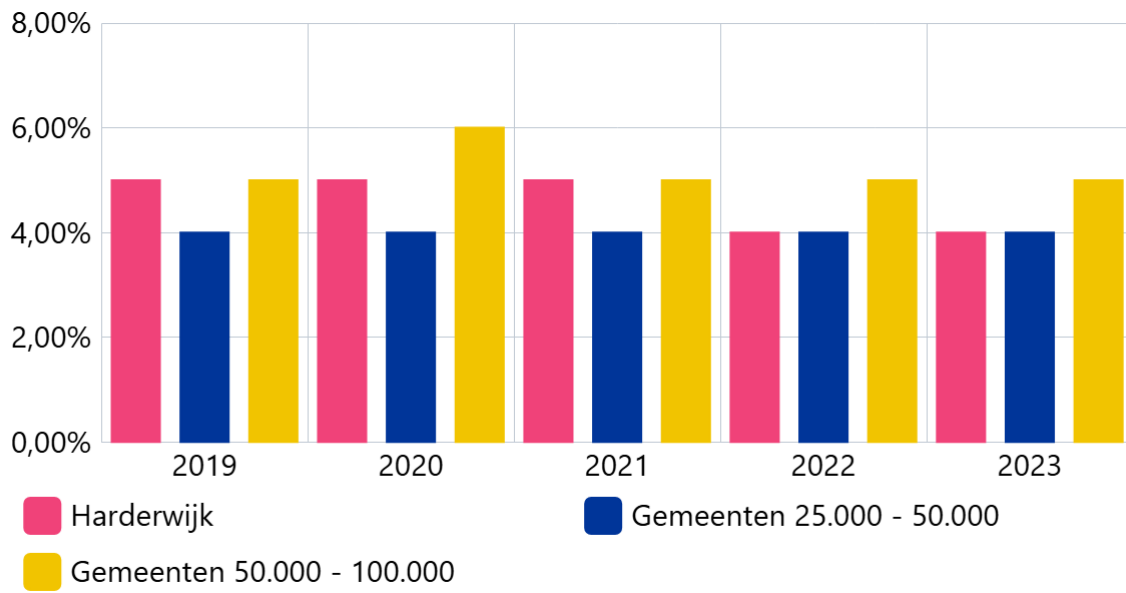
Verplichte beleidsindicatoren 6.4 Jeugdhulp

Jongeren met een delict voor de rechter

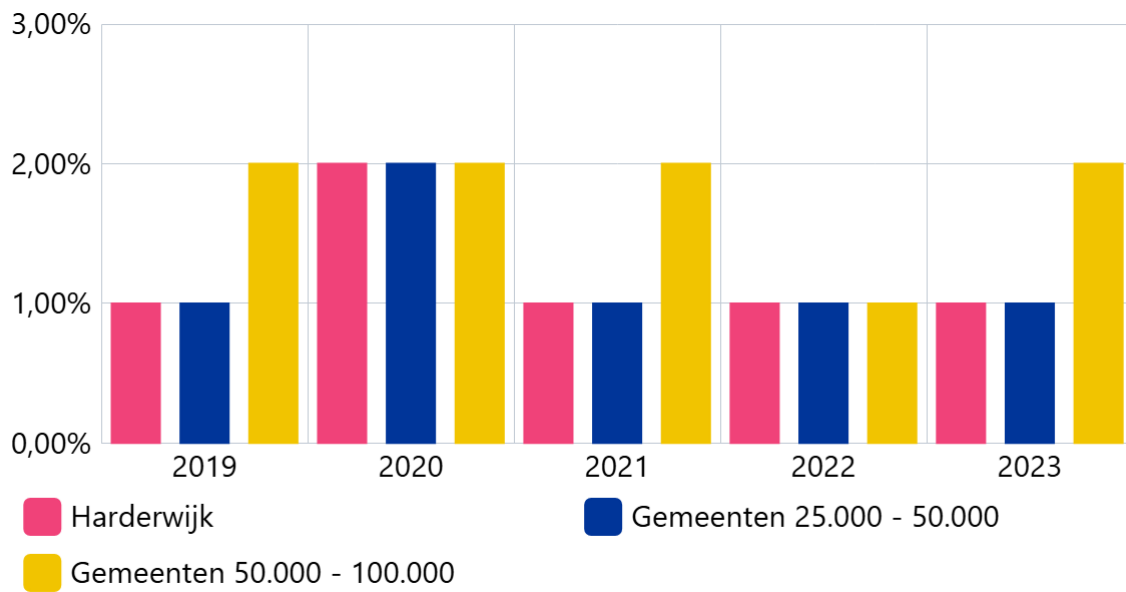
Bron: CBS

Achterstand onder jeugd - Kinderen in uitkeringsgezin

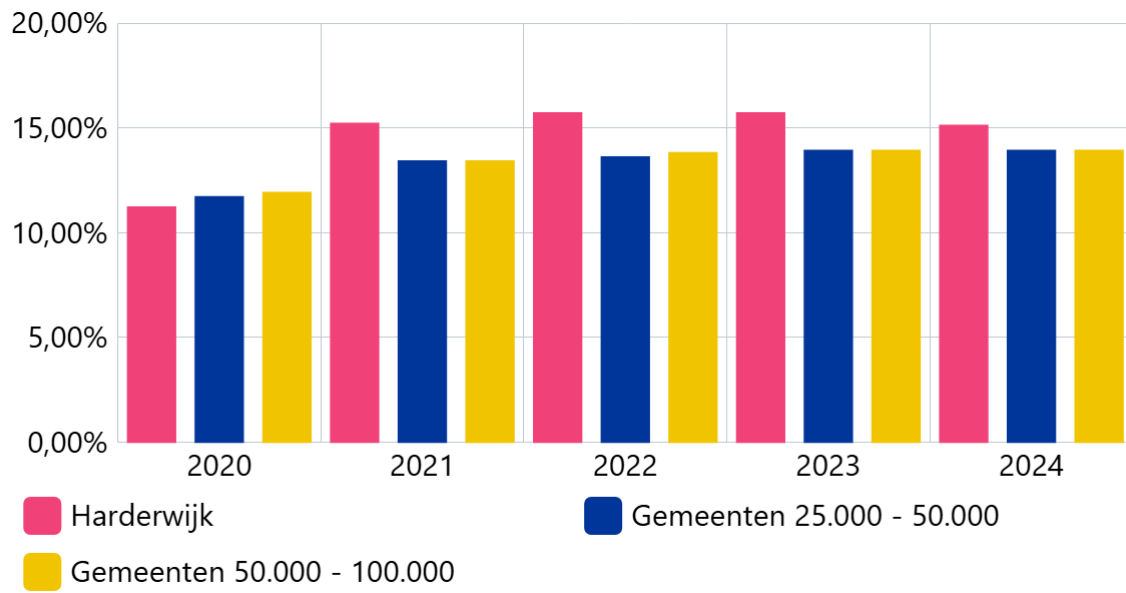
Bron: CBS

Achterstand onder jeugd - Werkloze jongeren

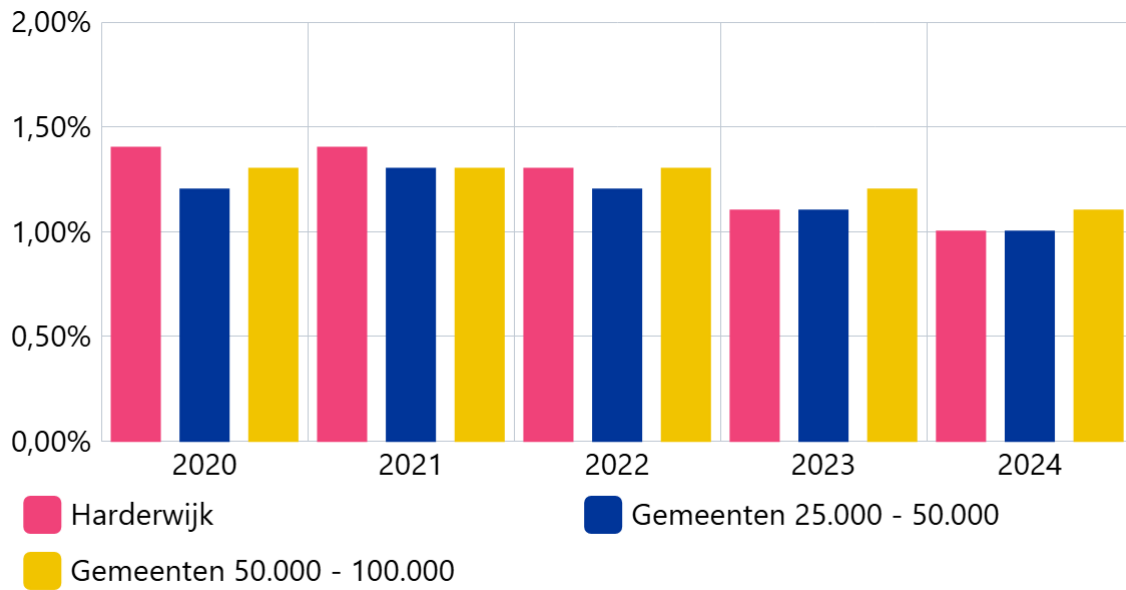
Bron: CBS

Jongeren met jeugdhulp in % van alle jongeren tot 18 jaar

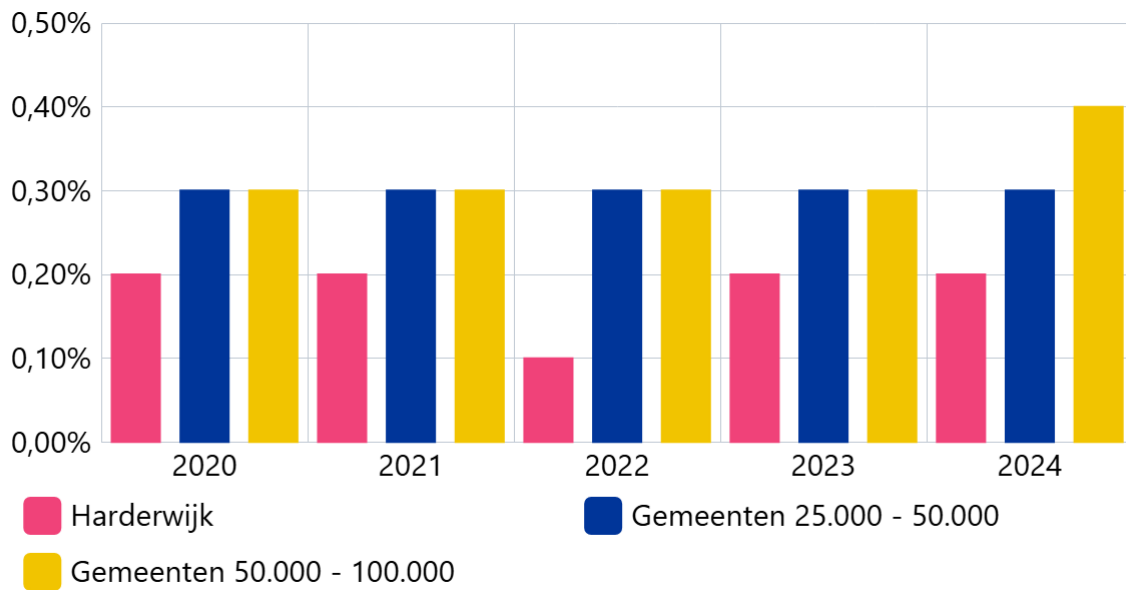
Bron: CBS

Jongeren met jeugdbescherming

Bron: CBS

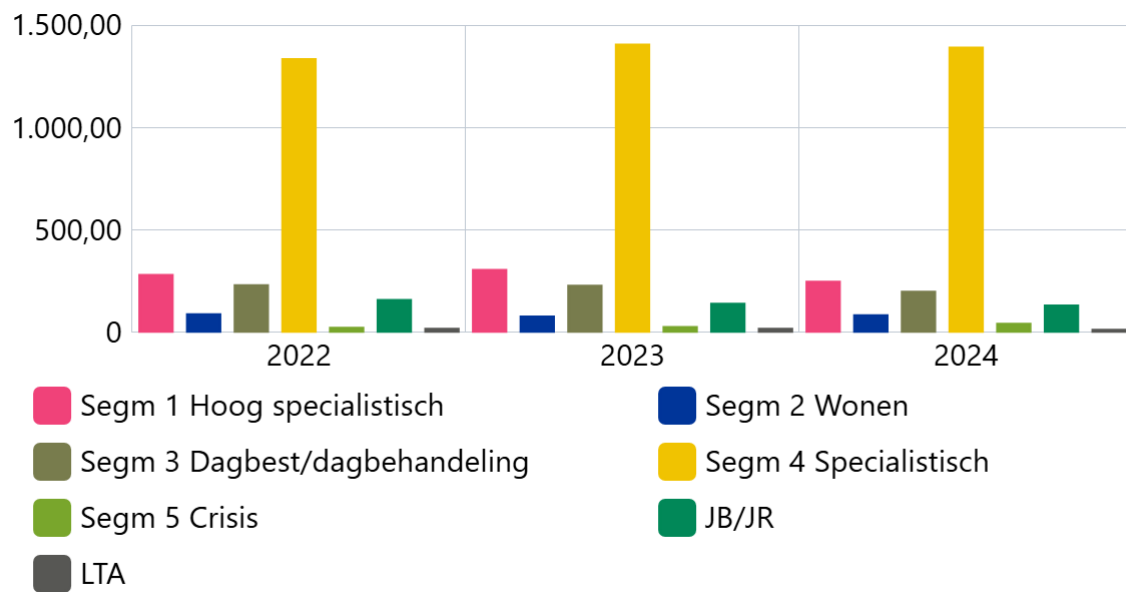
Jongeren met jeugdreclassering

Bron: CBS

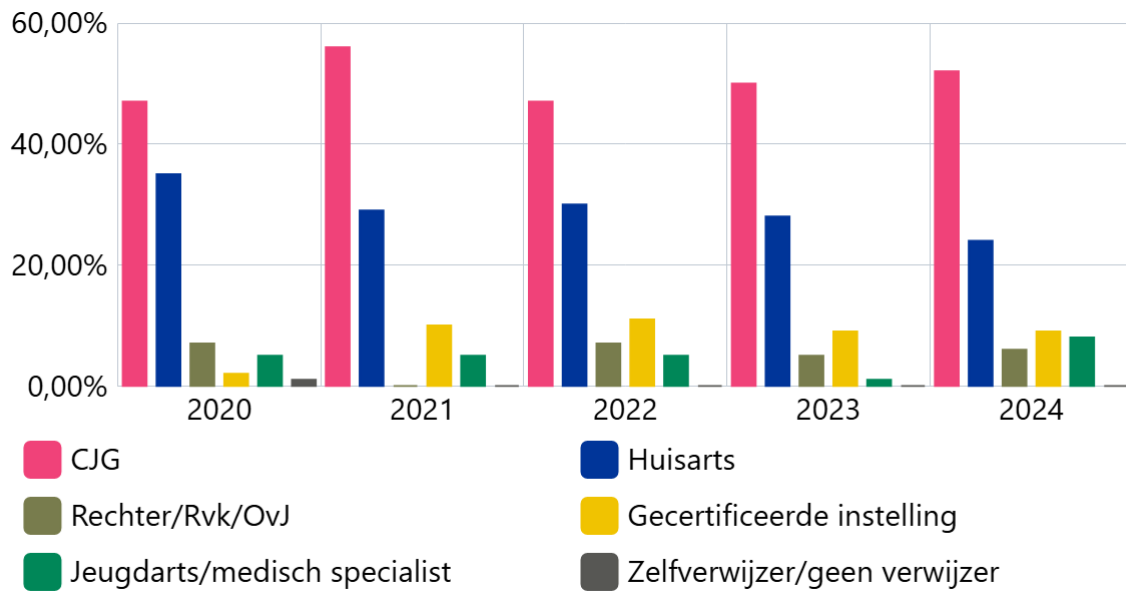
Facultatieve beleidsindicatoren 6.4 Jeugdhulp

Aantal cliënten per segment

Bron: Jaarverslag Meerinzicht. Als gevolg van de nieuwe inkoop per 2022 is vanaf 2022 de indeling naar segmenten.

Percentage verwijzingen

Bron: Jaarstukken Meerinzicht 2024; Dashboard Jeugd

Totaaloverzicht Programma 6

Bedragen x €1.000

Exploitatie		Realisatie 2024	Begroting 2025	Primitieve begroting 2026	Primitieve begroting 2027	Primitieve begroting 2028	Primitieve begroting 2029
Baten							
TV61	TV61 Samenkracht en burgerparticipatie	5.516	3.799	1.540	1.342	1.342	1.342
TV62	TV62 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	1.112	40	0	0	0	0
TV63	TV63 Inkomensregelingen	15.446	15.914	17.435	17.435	17.435	17.435
TV671	TV671 WMO	286	1.559	321	321	321	321
TV672	TV672 Maatwerkdienstverlening 18-	-2	0	0	0	0	0
TV681	TV681 Beschermd wonen en Maatschappelijke opvang	21.215	29.305	30.949	30.949	30.949	30.949
Totaal Baten		43.574	50.617	50.245	50.047	50.047	50.047
Lasten							
TV61	TV61 Samenkracht en burgerparticipatie	-10.804	-11.369	-9.247	-8.899	-8.459	-8.462
TV62	TV62 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	-4.505	-6.120	-6.272	-6.221	-5.851	-5.851
TV63	TV63 Inkomensregelingen	-23.144	-20.602	-22.034	-22.027	-21.968	-21.968
TV64	TV64 Begeleide participatie	-5.024	-4.974	-4.990	-4.757	-4.566	-4.304
TV65	TV65 Arbeidsparticipatie	-1.429	-1.566	-1.393	-1.390	-1.390	-1.390
TV671	TV671 WMO	-13.211	-11.876	-13.050	-12.970	-12.919	-12.869
TV672	TV672 Maatwerkdienstverlening 18-	-21.255	0	0	0	0	0
TV675	TV675 Jeugdhulp ambulante	0	-12.729	-12.530	-12.180	-12.130	-12.130
TV676	TV676 Jeugdhulp met verblijf	0	-4.494	-6.177	-6.177	-6.177	-6.177
TV679	TV679 PGB	0	-2.965	-2.530	-2.470	-2.470	-2.470
TV681	TV681 Beschermd wonen en Maatschappelijke opvang	-20.957	-28.563	-30.071	-29.971	-29.971	-29.971
TV682	TV682 Jeugdbescherming en jeugdreclassering	-1.399	-1.482	-1.504	-1.504	-1.504	-1.504
TV69	TV69 Coördinatie en beleid	0	-5.703	-5.921	-5.855	-5.852	-5.852
Totaal Lasten		-101.727	-112.444	-115.720	-114.421	-113.256	-112.948
Onttrekkingen							
TV61	TV61 Samenkracht en burgerparticipatie	163	580	0	0	0	0
TV62	TV62 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	4.300	384	0	0	0	0
Totaal Onttrekkingen		4.462	964	0	0	0	0
Stortingen							
TV61	TV61 Samenkracht en burgerparticipatie	-777	0	0	0	0	0
TV62	TV62 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	-678	-2.010	0	0	0	0
Totaal Stortingen		-1.455	-2.010	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat		-55.147	-62.872	-65.475	-64.374	-63.209	-62.901

Financiële analyse begroting 2026 ten opzichte van begroting 2025

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting 2025	Primitieve begroting 2026	Primitief 2026 - Totaal 2025
Baten	50.617	50.245	-372
Lasten	-112.444	-115.720	-3.276
Onttrekkingen	964	0	-964
Stortingen	-2.010	0	2.010
Verschil	-62.872	-65.475	-2.603

Het resultaat van programma 6 is als volgt te verklaren

Taakveld (Bedragen x 1.000)	Onderwerp	Bedrag afwijking	Verwijzing	toelichting
	Nieuw beleid	-1.585	1	1.000
	Onderhanden werken (regulier en budget neutraal)	156	2	
	Kapitaallasten	124	3	
	Doorberekende salariskosten	-200	4	
	Incidentele budgetten 2025	850	5	
	Wmo- en jeugdvervoer	140	6	
	Zorgkosten sociaal domein	-2.888	7	
	Ombuigingen categorie B	1.833	8	
	Invulling taakstelling sociaal domein	-955	9	
	Diversen	-78	10	
	Totaal	-2.603		

Toelichting op de financiële analyse

Taakveld (Bedragen x 1.000)	Naam aanmelding	I / S	2026	2027	2028	2029
6.1 Samenkracht en Burgerparticipatie	Odensehuis	S	-	-	-16 5	-16 5
6.1 Samenkracht en Burgerparticipatie	Toekomstplan Positieve Gezondheid MFC Harderwijk	S	-84	-84	-84	-84
6.1 Samenkracht en Burgerparticipatie	Samenredzame en zorgzame gemeenschappen (community building)	S	-200	-200	-20	-20 0
6.1 Samenkracht en Burgerparticipatie	Collectief aanbod en respijtzorg	I	-240	-195	-	-
6.1 Samenkracht en Burgerparticipatie	Versterken van Welzijn op recept/trefpunt PG	I	-39	-	-	-
6.1 Samenkracht en Burgerparticipatie	Versterken van Welzijn op recept/trefpunt PG	S	-30	-68	-90	-10 0
6.1 Samenkracht en Burgerparticipatie	Stichting Present	S	-26	-26	-26	-26
6.1 Samenkracht en Burgerparticipatie	Thuishuis	I	-41	-41	-	-
6.22 Toegang en eerstelijnsvoorziening Jeugd	Jongerencoach i.c.m. inschools jongerenwerk	S	-	-	-13 0	-13 0
6.22 Toegang en eerstelijnsvoorziening Jeugd	Preventief aanbod kansrijk opvoeden/opgroeien	S	-55	-55	-55	-55
6.22 Toegang en eerstelijnsvoorziening Jeugd	Individuele ondersteuning jeugd in de sociale basis	I	-270	-270	-	-
6.22 Toegang en eerstelijnsvoorziening Jeugd	Wijkaanpak Jeugd Tweelingstad/Stadsdennen	S	-35	-35	-35	-35
6.22 Toegang en eerstelijnsvoorziening Jeugd	Onderwijs/Jeugd arrangementen	S	-100	-100	-10	-10 0
6.22 Toegang en eerstelijnsvoorziening Jeugd	Praktische thuisbegeleiding Jeugd	I	-201	-201	-	-
6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	Heroriëntatie toegang	I	-100	-100	-	-
6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	Cultuuromslag / Bewustwording	S	-50	-50	-50	-50
6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	Huiselijk geweld	S	-15	-15	-15	-15
6.811 Beschermd wonen (Wmo)	Focusteam 16-23 jaar	I	-100	-	-	-
	Totaal programma 6		-1.58 5	-1.44 0	-95 0	-96 0

1. Nieuw beleid	In bovenstaande tabel zijn de posten opgenomen die gerelateerd zijn aan nieuw beleid in 2026. Ten opzichte van 2025 geeft dit een nadelig effect.
2. Onderhanden werken (regulier en budget neutraal)	Bepaalde budgetten die in 2024 niet (volledig) zijn benut, zijn vanuit de jaarrekening 2024 meegenomen naar de begroting 2025. In de begroting 2026 komen deze budgetten te vervallen en ontstaat een voordelig effect.
3. Kapitaallasten	Jaarlijks worden de kapitaallasten bepaald op basis van de aanwezige activa en de nieuwe investeringen. Deze kapitaallasten worden toegerekend aan de betreffende taakvelden / programma's en hebben voor dit programma een voordelig effect.
4. Doorberekende salariskosten	Jaarlijks wordt de verwachte urenbesteding per taakveld opgevraagd. De geraamde salariskosten worden op basis van deze urenbesteding doorberekend. Voor 2026 leidt dit ten opzichte van 2025 tot een nadelig effect.
5. Incidentele budgetten 2025	In de begroting 2025 zitten een aantal incidentele budgetten, die niet meer voorkomen in 2026. Het gaat om onder andere budgetten voor Oekraïne opvang en de toevoeging aan de reserve sociaal domein vanuit de besluitvorming jaarrekening 2024.
6. Wmo- en jeugdvervoer	Bij Wmo-vervoer is een dalende trend zichtbaar die doorzet. Er wordt in de breedte minder gebruik gemaakt van het vervoer. Ook het (blijvend) sturen op het oneigenlijk gebruik werpt zijn vruchten af. Daarnaast worden veel kortere ritten nu door het Automaatje gereden. Ook bij het jeugdvervoer is een daling in gebruik te zien. Dit sluit aan bij de visie om kinderen meer zelfredzaam te maken en te houden. Het voordeel op vervoer is ingezet om de ombuigingen (deels) in te vullen (punt 9), omdat zichtbaar is dat hulp voorliggend wordt aangeboden.

	Onderwerp	Bedrag
7. Zorgkosten sociaal domein	Zorgkosten Jeugd, inclusief PGB	-1.506.000
	Zorgkosten Wmo, inclusief PGB	-1.370.000
	Kosten Participatie	-1.712.000
	Hogere rijksbijdrage BUIG	1.700.000
	Totaal hogere lasten	-2.888.000

Dekking vanuit septembercirculaire 2024 en meicirculaire 2025: compensatie stelpost volumeontwikkeling Wmo, hogere rijksbijdrage voor loon- en prijsbijstelling beschut werk, kinderopvang medische indicatie, Wmo hulpmiddelen 252.000

Totaal effect -2.636.000

Jeugd

De kostenstijging binnen de jeugdhulp wordt grotendeels veroorzaakt door loon- en prijsstijgingen. Voor loon- en prijsstijgingen is met het voorlopig OVA percentage 2026 van 4,24% gerekend en met een volumegroei van 2,5%. Dit is lager dan de landelijke stijging van de afgelopen jaren van 8% (bron: Improven). Ook lokaal blijft de druk op het jeugdbudget hoog. Het aantal cliënten stabiliseert, maar de kosten per traject nemen toe door intensievere zorg en hogere tarieven. Met de ingezette ombuigingsmaatregelen – zoals investeren in voorliggende ondersteuning via het CJG, regie op huishoudens met veel voorzieningen en het sturen op doelmatige inzet – verwachten we dat de kosten minder sterk oplopen dan de autonome groei. Hiermee geven we invulling aan de opgave uit de Hervormingsagenda Jeugd: houdbare en doelmatige zorg, met behoud van kwaliteit voor jeugdigen en gezinnen.

Wmo

In de begroting 2026 is het effect van het kostprijsonderzoek Wmo verwerkt. Dit leidt tot een stijging van de kosten. Voor 2026 is uitgegaan dat de omvang van de indicaties zich stabiliseert en is uitgegaan van de landelijke trend zoals door de VNG in het prognosemodel Wmo wordt aangegeven.

Participatie en rijksbijdrage BUIG

De bijstandsnormen zijn gekoppeld aan het minimumloon. Jaarlijks worden de minimumlonen geïndexeerd op 1 januari en 1 juli. De percentages voor 2026 zijn nog niet bekend. Er is gerekend met een stijging van 4%. De rijksbijdrage BUIG is om dezelfde reden naar boven bijgesteld. Tevens is de verwachting dat het aantal bijstandsuitkeringen licht stijgt.

Dekking vanuit september- en meicirculaire

De dekking zoals aangegeven in bovenstaande tabel is onderdeel van de uitkering Gemeentefonds en verantwoord op programma 0.

8. Ombuigingen categorie B

Met de behandeling van de begroting 2025-2028 is door de raad besloten om de ombuigingen categorie B te effectueren. In 2026 levert dit ten opzichte van 2025 een begroot voordeel op.

9. Taakstelling sociaal domein deels ingevuld

Op basis van de nieuwe begroting 2026 van de zorgkosten en vervoerskosten is er voor een bedrag van € 955.000 aan ombuigingen op zorgkosten ingevuld. Door een daling van het aantal PGB-cliënten bij jeugd, kan het PGB budget verlaagd worden en tegelijkertijd een ombuiging ingevuld worden. Het aantal unieke PGB cliënten bij jeugd is aanzienlijk afgenomen t.o.v. vorig jaar. Sinds 2024 stuurt het CJG strakker op de PGB-indicaties. In 2025 is de verordening aangepast, waarbij de regels rond het PGB verder zijn aangescherpt en de richtlijnen van de Centrale Raad van Beroep zijn opgenomen.

Binnen de Wmo is een lagere instroom in de Wmo voorzieningen. In 20% van de nieuwe meldingen wordt een alternatief gevonden binnen de sociale basis. Een voorbeeld hiervan is het Odensehuis, waarbij een lichte daling te zien is in het aantal indicaties voor maatwerk. Daarnaast is in 2025 gestart met de verdere

implementatie van de nieuwe werkwijze binnen de Wmo, waarbij actief gemonitord en bijgestuurd wordt op ingezette maatregelen. Deze aanpak richt zich op het voorkomen van stapeling van ondersteuning en het verkorten van de ondersteuningsperiodes, met name bij inwoners met meerdere voorzieningen en ZIN- en PGB-trajecten.

Bij Wmo-vervoer is een dalende trend zichtbaar die doorzet. Er wordt in de breedte minder gebruik gemaakt van het vervoer. Ook het (blijvend) sturen op het oneigenlijk gebruik werpt zijn vruchten af. Daarnaast worden veel kortere ritten nu door het Automaatje gereden (zie punt 6).

Ook bij leerlingenvervoer (programma 4) en jeugdvervoer wordt een afname van het vervoer gezien. Er is een daling in het aantal leerlingen dat gebruik maakt van het leerlingenvervoer. Dit sluit aan bij de visie om kinderen meer zelfredzaam te maken en te houden. Het aantal geïndiceerde leerlingen en het aantal ritten laat een daling zien van rond de 14%.

10. Diversen

Bestaat voornamelijk uit het indexeren van de budgetten.

De begroting 2026 van de centrumgemeentelijke middelen Beschermd Wonen en Maatschappelijke opvang is bijgesteld op basis van de laatste trends en ontwikkelingen en opgenomen in deze begroting. Deze wordt op regionaal niveau, zowel ambtelijk als bestuurlijk, afgestemd. Deze begroting is budgettair neutraal opgenomen onder taakveld 681 Beschermd wonen en Maatschappelijk opvang.
